

Istanbul
2022

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

TDBD

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ DERGİSİ

26. TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ
ULUSLARARASI
DİŞHEKİMLİĞİ
KONGRESİ

Yeniden birlikteyiz!

EXPODENTAL 2022

8-11 EYLÜL 2022 İSTANBUL KONGRE MERKEZİ

it starts with iTero

EXPAND

Kliniğinizin potansiyelini genişletin

iTero Element 5D, tek bir taramayla size gelişmiş görselleştirme araçları sunarak hastalarınızın, ağız sağlığına, önerilen tedavi planına veya tedavi ilerlemesine dair değerlendirmenizi anlamalarını kolaylaştırır.

NIRI teknolojisine sahip ilk 3D ağız içi tarayıcı hakkında daha fazla bilgi için iTero.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

Hekim iş akışı

Teşhis

Tedavi planlaması

Tedavi verimliliği

Ayrıntılı Bilgi İçin;
cs-tr@aligntech.com
+90 212 900 26 45

align

© 2022 Align Technology, Inc. Tüm hakları saklıdır. Diğerlerinin yanı sıra Invisalign, iTero, iTero Element, iTero logosu, Align Technology, Inc. şirketinin veya alt kuruluşları veya bağlı şirketlerinden birinin ticari markaları ve/veya hizmet markalarıdır ve ABD ve/veya diğer ülkelerde tescilli olabilir.

From Eye to Insight

Leica
MICROSYSTEMS

4K Entegre Kameralı Dental Mikroskop
**DİŞ HEKİMLERİNDEN İLHAM ALIP
ONLAR İÇİN ÜRETTİK**
Leica M320 D

Leica M320 D Dental Mikroskop ile

Uygulamaya özel aydınlatma: Optik taşıyıcıya entegre LED'ler ile doğrudan aydınlatma konsepti

Çalışma rahatlığı: Ergonomik dizayn ile dik duruşun korunmasına yardımcı

Kolay odaklama: Multifokal objektif ile arttırılmış iş akışı

Kapsamlı dokümantasyon: Entegre 4K kamera ile kolay video ve görüntü kaydı

Kolay ödeme
seçenekleri için
tıklayın

[Leica Teknoloji Çözümleri Dağıtım Ltd. Şti.](https://www.leica-microsystems.com)

sales.tr@leica-microsystems.com

T +90 533 666 09 87 | +90 216 656 69 00

Efficient Esthetics

Birlikte daha da iyi

Tetric N-Line'ı Ivoclar Vivadent'in diğer son teknoloji ürünleri ile birleştirerek tedavi prosedürünün verimliliği daha da arttırılabilir.

%55'e varan
zaman tasarrufu¹

Tetric® N-Ceram ile restore edilmiş kırık anterior dişler

Dr Ali Haydar Özoğlu, 2013
Adana, Türkiye

Final

1 İzolasyon

OptraGate® ile etkili izolasyon

2 Bond

Etkili VivaPen® ile Tetric® N-Bond Universal'in direkt ağız içinde uygulanabilir

3 Restorasyon

Tetric® N-Line – tüm çürükler için verimli çözüm

4 Modelaj

Yapışma yan padleri sayesinde OptraSculpt® ile zaman kazandıran şekillendirme

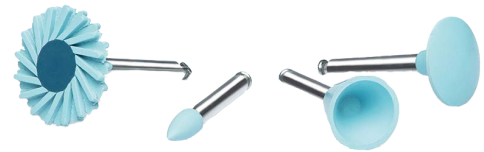
5 Polimerizasyon

Bluephase® ile polimerizasyon cihazları ile güvenilir ve hızlı ışıklama

6 Cila

OptraGloss® ile tek adımda yüksek parlaklıkta cila

Efficient Esthetics

Direkt restoratif prosedürler için en uygun şekilde uyumlandırılmış ürünler, yüksek kaliteli estetik restorasyonlarla elde edilebilecek verimliliği artırır.

www.ivoclarvivadent.com.tr

Ivoclar Vivadent Ağız ve Diş Sağlığı Malzemeleri Pazarlama LTD. ŞTİ.
Teşvikiye Mah. Şakayık sk. Nişantaşı Plaza No:40/27 Şişli İstanbul
Tel. +90 (212) 343 0802 | Fax +90 (212) 343 0842
Bizi sosyal medya adreslerimizden takip edebilirsiniz.

ivoclar
vivadent®

OSSTEM®
IMPLANT

DIGITAL LEADER OSSTEM IMPLANT

Dental CT
T2

3D Printer
O2 Printer

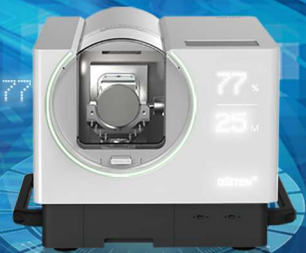
CAD
Software

The New
Intraoral Scanner **TRIOS 4**

Surgical Guide
OneGuide

Milling
OneMill 5X

3D Printer Varseo XS

Seramik
Dolgulu
Kompozit!

30mm/saat
Üretim
Hızı!

Dünyada İlk
Kalıcı Kron
Üretimi!

TDBD 190

ŞUBAT 2022

14

18

11 BAŞYAZI

TDB Genel Başkanı A. Tarık İşmen

13 TDB GÜNDEMİ

TDB Genel Sekreteri Tümay İmre

14 'OYALAMA DEĞİL, HAKKIMIZI İSTİYORUZ'

Sağlık emek ve meslek örgütleri sağlık çalışanlarının sorunlarının çözülmesi talebiyle bir dizi basın açıklaması, nöbet gibi eylemlerin ardından 8 Şubat'ta G(ö)rev eylemi düzenledi.

16 SİYASİ PARTİLERE SORUNLARIMIZI ANLATTIK

Türk Dişhekimleri Birliği'nin de aralarında bulunduğu sağlık emek ve meslek örgütleri siyasi partileri ziyaret ettiler.

18 MUSTAFA DÜĞENCİOĞLU'NU YİTİRDİK

Türk Dişhekimleri Birliği ve İstanbul Dişhekimleri Odası'nda uzun yıllar çeşitli görevlerde bulunan meslektaşımız Mustafa Düğencioğlu 25 Aralık 2021 günü yaşamını yitirdi.

19 BAŞKANLAR KONSEYİ ÇEVİRİMİÇİ TOPLANDI

TDB Başkanlar Konseyi toplantısı 12 Ocak'ta çevrimiçi olarak gerçekleştirildi.

TDB

bu sayıda

Sahibi TDB Merkez Yönetim Kurulu adına
Ahmet Tarık İşmen
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Tümay İmre
Genel Yayın Yönetmeni
Özgür Başar Varoğlu
Yayın Kurulu
Özlem Kekeç Bülbül
H. Emre Harbalioğlu
Hasan Orakçı

Özgür Başar Varoğlu
İnci Yağdırın
Esra Yamak
Özlem Yaşar
Yayın türü Yaygın süreli yayın
Yayın aralığı Aylık
Dili Türkçe
Editör Hakan Sürmen
Görsel yönetmen
Şeref Kartal
Fotoğraf Onur Onat

Reklam için başvuru
Tel: 0.212.327 84 41 (pbx)
Yayın tarihi Şubat 2022
Editöryal üretim ve yapım
Nisan İletişim
Basın Yayın Ltd. Şti.
Tel: 0.212.327 84 41
nisaniletisim@gmail.com
Cihannüma Mah. Salih Efendi
Sok. Mistaş İşhanı 2/9
Beşiktaş İSTANBUL

Yönetim yeri ve yazışma adresi
Kızılırmak Mah. 1446. Cad.
Alternatif İş Merkezi
No: 12/38 Çukurambar
Çankaya - ANKARA
Tel: 0.312.435 93 94
Fax: 0.312.430 29 59
www.tdb.org.tr
e-mail: tdb@tdb.org.tr
ISSN: 2791-8416

24

26

46

40

38

42

24 G(ö)REVE ANKARA'DAN BÜYÜK DESTEK

Ankara Dişhekimleri Odası 15 Aralık'taki bir günlük iş bırakma eyleminden başlayarak 8 Şubat'a kadar nöbet eylemleriyle devam eden sürecin içerisinde aktif bir şekilde yer aldı.

26 DENİZLİ D.O. KAMU ÇALIŞANLARININ YANINDA

Denizli Dişhekimleri Odası sağlık çalışanlarının özlük hakları için tüm Türkiye'de başlatılan eylemlere destek verdi.

28 YENİDEN BİRLİKTEYİZ

Üç yıl aradan sonra İstanbul'da yapılacak TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi hazırlıklarıyla ilgili olarak Kongreden sorumlu TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi Özgür Başar Varoğlu'dan bilgi aldık.

30 İŞSİZLİK, YOKSULLAŞMA, KALİTESİZ HİZMET

TDB Genç Dişhekimleri Komisyonu'ndan Seda Elmas dişhekimisi sayısındaki artışın dramatikliğini demografik verilerle kıyaslayarak ortaya koyuyor.

34 DİŞHEKİMLİĞİ EĞİTİMİNDEKİ SORUNLAR

Dünya Dişhekimleri Birliği FDI'nın 2015 yılında yayımladığı Oral Health Atlas'tan ülkemizi de çok ilgilendiren iki konuyu sayfalarımıza aktarıyoruz.

38 ERCİYES'İN GÖLGESİNDE

Geçtiğimiz sayımızda başladığımız 'Odalarımız' dosyasına bu sayıda Kayseri Dişhekimleri Odası'yla devam ediyoruz.

42 'HER ŞEYE RAĞMEN DÜNYANIN EN GÜZEL MESLEĞİ'

Süleyman Demirel Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nin Kurucu Dekanı hocamız Prof.Dr. Mustafa Şenol Tüzüm mesleğini artan olumsuzluklara rağmen çok sevdiğini ifade ediyor.

46 'SON CÜMLE BİLE ZİHNİMDE BELİRİR'

Seyhan Livaneli Öykü Yarışması'nda birincilik ödülünü kazanan meslektaşımız Duysal Deneyici Tatlısu'yla geçtiğimiz yıl yayımlanan kitabı Çember üzerine konuştuk.

49 KİTAP

50 GEORGE WASHINGTON'UN İSTIRABI

Fatin Hazinedar, Washington'un dişlerinden rahatsızlığını hissettiren ünlü tablosunu mercak altına alıyor.

52 SÜREKLİ DİŞHEKİMLİĞİ EĞİTİMİ KREDİLENDİRİLMİŞ SORULARI

REKLAM İNDEKSİ

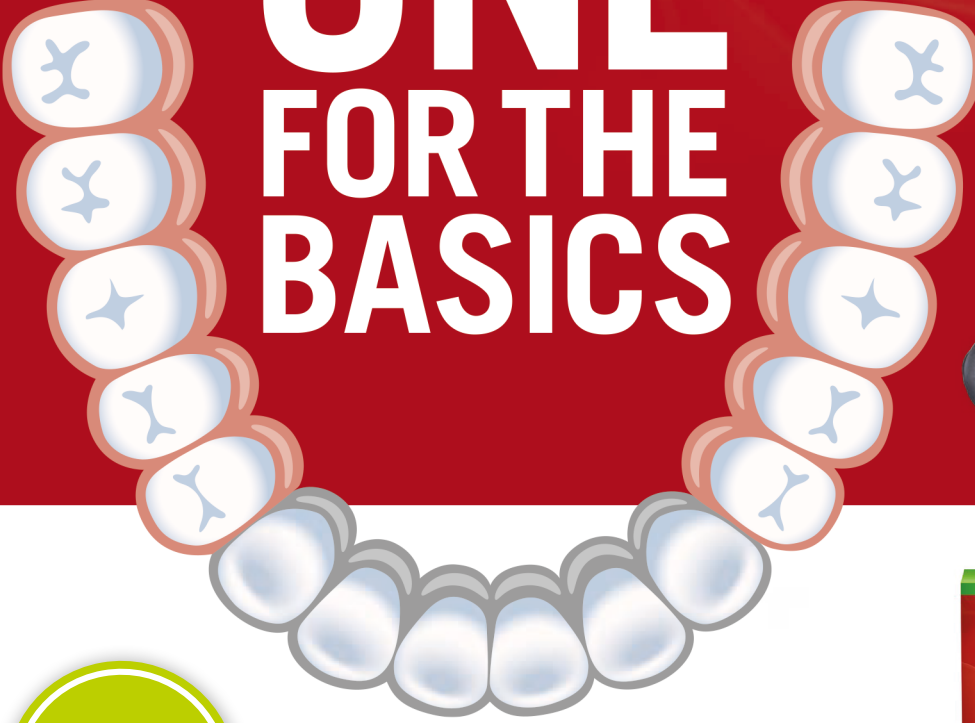
(Alfabetik sırayla)

AB DENTAL	27	BEGO	07	IVOCAR-VIVADENT	04-05
AGS MEDİKAL.....	12	DİO İMPLANT	33	KULZER	10
		EREN DİŞ DEPOSU.....	17	LEİCA.....	03
		GC	25	NUCLEOSS	21-22
		INVISALIGN	Ön kapak içi	OSSTEM İMPLANT.....	06

CHARISMA TOPAZ

ONE
FOR THE
BASICS

BPA
içermez

YENİ

ALL FOR THE
DETAILS

Charisma Topaz One

Tüm restorasyonlarınız için tek çözüm!

Her zaman doğru rengi yakalayın: Tüm restorasyonlarınızda tek renk ile doğal görünüm sağlar.

Etkili kullanım: Kremsi ve stabil yapısı sayesinde restorasyonlarınızda uygulama kolaylığı sunar.

Uzun ömürlü restorasyon: Patentli TCD matriksi, seconder çürükler ve kırık oluşum riskini azaltmak için gerekli olan yüksek direnç ve düşük büzülme kombine eder.

KULZER
MITSUI CHEMICALS GROUP

Kulzer Turkey Diş Sağlığı Ürünleri Ltd. Şti.

Barbaros Mahallesi Al Zambak Sokak No:2 Varyap Meridian Grand Tower A Blok D:128 34746 Ataşehir/ İstanbul TÜRKİYE
Telefon: + 90 (216) 688 21 11 • e-mail: info-turkey@kulzer-dental • www.kulzer-turkey.com

Distribütörlerimiz: İstanbul : Çapa Dental + 90 (212) 621 51 68

Sağlık hakkı sağlıkçının hakkı

A. Tarık İşmen TDB Genel Başkanı

Merhaba,
İnsanlığın yüzyıllar süren mücadelesinde evrensel kazanımlarından biri de sağlık hakkıdır. 1948 Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'yle de koruma altına alınmış olan sağlık hakkı bugün Türkiye'de sistemden ve uygulamadan kaynaklanan nedenlerle törpülenmektedir.

Geçtiğimiz 8 Şubat'ta hekiminden radyasyon teknikerine kadar tüm sağlık çalışanlarıyla birlikte yaptığımız G(ö)rev eylemi tam da bu sağlık hakkının korunması amacıyla yöneliktir.

Bizim bu meslekleri seçme amaçlarımızdan biri de insanları yaşatmak ya da sağaltmaktır. Toplumun sağlık hakkını elde edebilmesi için çalışan sağlık emekçileri ne yazık ki sağlıklı bir yaşam sürdürecek çalışma koşullarına da maddi koşullara da sahip değiller.

Sağlık hizmeti çeşitli bileşenleriyle birlikte bir bütündür. Bu bütünü oluşturan insan gücünden herhangi birinin eksikliği sağlık hizmetinin aksamasına yol açacaktır. Bugün bu insangücünü oluşturan bileşenlerin her birinin gelecekle ilgili kaygıları had safhadadır.

Sağlık emekçileri özellikle son 10 yıldır ciddi hak kayıplarına uğradılar. Sağlık hakkına duyduğumuz saygının sağlıkçının hakkına da duyulması gerektiğini düşünüyoruz.

İki yıldır süren pandemide de sağlık emekçileri hiçbir fedakarlıktan kaçınmadan tüm bireyleriyle hayat kurtarma mücadelesinin ön safında yer aldılar. Ancak bunun alkıştan başka bir karşılığının olmadığını da gördüler.

Ne istiyoruz?

Sağlık emek ve meslek örgütleri olarak madde madde ve basit somut cümleler halinde ne istediğimizi kamuoyuna açıkladık, yetkililere de

sunduk. Geçtiğimiz ay Sağlık Bakanlığı'nın sağlık çalışanlarına müjde olarak sunduğu iyileştirmeler aynı günün gecesinde geri çekildi.

Geri çekilen tasarrufların bütün sağlık çalışanlarını kapsamaması gibi eksik noktaları vardı. Ancak tasarıda bu düzeltmelerin yapıp yeniden Meclis'e getirilmemesinden de anlıyoruz ki geri çekilmesinin esas nedeni bizim tespit ettiğimiz eksikler değil.

Büyük kısmı serbest çalışan bir mesleğin mensupları olarak bizi en çok rahatsız eden noktalardan biri de Bağ-Kur'dan ve SSK'dan (yeni adıyla 4B ve 4A'lı) emekli olan meslektaşlarımızın geçinmeleri mümkün olmayan emekli maaşlarıyla karşı karşıya kalmaları. Ortalama olarak 2500-3000 TL civarındaki bu maaşların insani bir yaşamı değil düşük standartlı bir yaşamı sürdürmeye dahi yetmeyeceği çok açık.

Yapılan son eylem hem kamuda hem de serbest çalışanların sorunlarını ve haklarını ayırtırmadan savunmasıyla her kesimden sağlık çalışanının desteğini aldı. Sayfalarımızda da okuyabileceğiniz gibi bu amaçla basın açıklamaları, siyasi partilere ziyaretler, nöbet eylemleri de dahil olmak üzere bir dizi çalışma yaptık ve nihayetinde 8 Şubat'ta son derece başarılı ve ses getiren bir eylemi hayata geçirdik. Umarım gereken mesaj alınmıştır.

Önümüzdeki günlerde Adana, Sakarya, Malatya, Samsun, Erzurum ve Diyarbakır Odalarımızın yüzyüze bilimsel etkinlikleri başlayacak.

Eylül ayında da 'Yeniden Birlikteyiz' sloganıyla çalışmalarını sürdürdüğümüz büyük buluşmamız TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi'nde olacağız. Zor geçen üç yılın ardından bu buluşma hepimize iyi gelecek.

“Minimum Mikro Boşluk* ve Mükemmel Implant-Abutment** Bağlantısı”

Goethe Üniversitesi tarafından yapılan
“Mikro Hareketlilik ve Sızdırmazlık” çalışmaları neticesinde,
implantswiss implantlarında minimum mikro boşluk ve
mükemmel implant-abutment uyumu kanıtlanmıştır.

Mikro Hareketlilik

Yük	Gözlem 1	Gözlem 2	Gözlem 3	Gözlem 4	Gözlem 5
25N	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir
50N	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir
75N	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir
100N	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir	mikro boşluk görülmemiştir
125N	4 µm	mikro boşluk görülmemiştir	4 µm	2 µm	2 µm
150N	8 µm	4 µm	8 µm	8 µm	6 µm
175N	14 µm	8 µm	12 µm	12 µm	12 µm
200N	20 µm	14 µm	16 µm	18 µm	16 µm

Tablo 1: implantswiss sisteminin mikro boşluk genişliğinin sonuçları.

Sızdırmazlık

Numune	1	2	3	4	5	Ortalama
statik ölçüm	0,034	0,008	0,039	2,476	0,050	0,521
dinamik ölçüm	0,025	0,008	0,014	0,275	0,062	0,077
sistem sızdırmazlık ölçümü	0,012	0,008	0,005	0,071	0,006	0,020
statik sızıntı	0,022	0,000	0,034	2,405	0,044	0,501
dinamik sızıntı	0,013	0,000	0,009	0,204	0,056	0,056

Tablo 2: implantswiss sisteminin sızıntı ölçüm ve sonuçları (Ø=3,70).

Duyulmazsa, sesimizi daha da yükseltebiliriz

Merhaba sevgili meslektaşlarım; Dergimizin yeni bir sayısında daha bir aradayız. Bir dahaki sayıda güzel haberler vereceğimiz umuduyla bilgisayar başına oturmak artık kanıksadığım bir ruh hali oldu ne yazık ki. Dilerim gelecek ay, toplumca ruh halimizin değiştiği, geleceğe umutla bakmamızı sağlayacak gelişmeleri duyurabiliriz sizlere.

Sağlık çalışanları artık yeter diyor

Uzunca bir süredir, sağlık çalışanları (SEMÖ - Sağlık Emek ve Meslek Örgütleri) sesini iktidara duyurmaya çalışıyor. Defalarca bakanlarımıza, kamuoyu aracılığıyla taleplerimizi ilettik ancak hiçbir geri dönüş alamadık. Randevu taleplerimiz de ne yazık ki şu ana kadar yanıtız kaldı. Hem özlük haklarımız, hem insanca yaşamamıza olanak tanımayan gelirlerimiz, hem başta Bağ-Kur olmak üzere tüm emeklilerimizin açlık sınırı altında kalan maaşları ve hem de hergün artarak devam eden sağlıkta şiddet vakaları. Bakanlarımızla bunları görüşmek istedik, ancak üzülerken görüyoruz ki bizlerin yani sağlık çalışanlarının sorunları yöneticilerimiz tarafından sorun olarak görülüyor.

20 Ocak 2022 tarihinde bir basın toplantısıyla taleplerimizi yineledik ve yerine getirilmemesi durumunda yapacağımız eylemlilikleri kamuoyuyla paylaştık ve sürecin son eylemi olan g(ö)rev ile 8 Şubat'ta eylemlerimizin ilk bölümünü tamamladık. Taleplerimizin yerine getirilmesi için eylemlerimiz devam edecek; yönetim yüzbinlerce sağlık çalışanını temsil eden örgütlerimizle görüşmeyi kabul edene kadar.

Art arda gelen mevzuat değişiklikleri

Son birkaç haftadır Sağlık Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı tarafından art arda yönetmelik değişiklikleri gündeme gelmeye başladı. Bu kadar

kısa süreye sıkıştırılan ve dolayısıyla sağlıklı bir değerlendirme için olanak yaratılmadan yapılan değişikliklerin nedeni hepimizin kafasında soru işaretleri oluşturdu. Ne için hazırlık yapıyor acaba? Mesleki etik değerlerimizin sermayenin istekleri doğrultusunda değiştirilmeye çalışılması hepimizi rahatsız ediyor. Süreci şimdilik, yargısal itiraz hakkımız saklı kalmak üzere izliyoruz.

Yetişemiyoruz

Hemen her sayıda değinmek zorunda kaldığımız bir diğer konu ise ülkenin ekonomik durumu. Giderlerimizin değişim hızına yetişemiyoruz. Bu ay sanırım hepimizi hayretler içinde bırakan elektrik, doğalgaz vb faturaları ekonomimizin durumunun en iyi örnekleri. Bu fiyatlarla mesleğimizi sürdürmek bile oldukça zorlaşacak. Her sayıda belirttiğimiz gibi, ekonominin düzelmesi için gereken ön koşullardan biri de ekonomi yönetimine duyulan güvendir, bu güvenin acilen yeniden tesis edilmesi gerekiyor, güven tazelenmesi dahil olmak üzere.

Son olarak güzel haberlerle yazımı noktalamak istiyorum:

Önümüzdeki günlerde Odalarımızın bilimsel etkinlikleri sayesinde bir araya gelme fırsatımız olacak. Adana, Samsun, Malatya, Diyarbakır ve Samsun odalarımızın bu etkinliklerinde MYK olarak bizler de meslektaşlarımızla bir araya gelecek ve özlem gideceğiz. Hem bilimsel açıdan ve hem de sosyal açıdan oldukça doyurucu programlar oluşturulan Oda başkanlarımıza ve yönetim kurullarına şimdiden teşekkür ederiz.

Gelecek sayılarda daha umut dolu bir gündemle buluşmak üzere.

Sağlık çalışanları 8 Şubat'taki iş bırakma eylemiyle sorunlarını ülke gündemine soktu.

Neredeyse tümüyle ithalata dayalı olan dental ürünler sektörü devalüasyondan en fazla etkilenen sektörler arasında.

Çukurova bölgesindeki dişhekimleri odalarının organizasyonu olan ÇUDİG bu yıl Adana'da yapılacak.

Sağlık emekçileri 8 Şubat'ta G(ö)revdeydi

'Oyalama değil, hakkımızı istiyoruz'

Sağlık emek ve meslek örgütleri sağlık çalışanlarının ağır çalışma koşulları, uzun nöbetler, iş yükü, mobbing, eksik istihdam, sağlıkta şiddet, özlük haklarının aşındırılması gibi sorunlarının çözülmesi talebiyle bir dizi basın açıklaması, nöbet gibi eylemlerin ardından 8 Şubat'ta G(ö)rev eylemi düzenledi.

Türk Dişhekimleri Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası, Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası, Tüm Radyoloji Teknisyenleri ve Teknikerleri Derneği ve Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği'nin oluşturdukları sağlık emek ve meslek örgütleri ilk olarak 20 Ocak'ta Ankara'da düzenledikleri basın toplantısıyla sorunları sıralayarak taleplerini kamuoyuyla paylaştılar ve hükümetin olumlu bir adım atacağı taktirde sürdürecekleri eylem takvi-

mini açıkladılar.

Sonrasındaki hafta boyunca ülke genelinde tüm sağlık kurumlarında nöbet eylemleriyle taleplerimiz hizmet almaya gelen hastalarla ve ülke kamuoyuyla paylaşıldı. 1 Şubat'ta Türk Dişhekimleri Birliği Genel Merkezinde düzenlenen basın toplantısında TDB Genel Sekreteri Tümay İmre tarafından okunan açıklamada bu kez sağlık emekçilerinin emekliliğe ilişkin hak kayıpları gündeme getirildi.

Yine aynı gün Türk Tabipleri Birliği

Genel Merkezinde sürdürülen nöbet eylemine diğer sağlık emek ve meslek örgütleri tarafından bir dayanışma ziyareti yapıldı. 6 Şubat'ta hem sağlık emekçilerini eylemin niteliği konusunda bilgilendiren hem de hastalara ve yakınlarına eylemin onların haklarını da korumak üzere yapıldığını anlatan bir açıklama daha yapıldı.

8 Şubat'ta da Türkiye'nin her yanında sağlık emekçileri görev eylemini büyük bir coşku ve olgunluk içinde hayata geçirerek 'Oyalama değil hakkımızı istiyoruz' dediler.

Taleplerimiz

- ▶ Ek göstergelerin 3600'den 7200'e kadar kademeli olarak yükseltilmesi,
- ▶ Koruyucu sağlık hizmetlerinin öncelendiği birinci basamak sağlık hizmetlerinin oluşturulması, ceza yönetmeliğinin iptal edilmesi,
- ▶ Sağıktaki personel sayısının kadrolu güvenceli istihdam ile OECD ortalamasına çıkarılması,
- ▶ Asistan hekimler başta olmak üzere uzun süreli ve angarya çalışmanın kaldırılması,
- ▶ Emekliliğe yansıyan yoksulluk sınırı üzerinde temel ücretin tüm sağlık emekçilerine uygulanması; üstüne eğitim durumu, hizmet yılı, mesleki risk gibi faktörler ile ücret skalasının belirlenmesi,
- ▶ Sağlık hizmetlerinde katkı katılım payı, reçete ücreti vb adlarla alınan ücretlerin iptal edilmesi,
- ▶ COVID-19 başta olmak üzere meslek kaynaklı hastalıklara karşı bütüncül bir meslek hastalıkları yasası çıkarılması,
- ▶ Etkin sağıkta şiddet yasası çıkarılması, güvenli işyerleri planlanması, Liyakatsiz atamalar, soruşturmalar, mobbing, güvenlik soruşturmaları, KHK'ler ile dayatılan antidemokratik uygulamaların derhal bitirilmesi,
- ▶ Özel sağık kuruluşlarında ciro baskısına, taşeronlaştırmaya, güvencesiz çalışmaya son verilmesi,
- ▶ Sağlık hizmetlerinin planlanmasından sunulmasına kadar sağık emekçilerinin örgütleri aracılığıyla karar alma mekanizmalarında yer alması.

Balıkesir

Mersin

Denizli

İzmir

Diyarbakır

Edirne

Mardin

Manisa

Kocaeli

Muğla

Gaziantep

Bursa

Hatay

Siyasi partilere sorunlarımızı anlattık

Türk Dişhekimleri Birliği'nin de aralarında bulunduğu sağlık emek ve meslek örgütleri Ocak ayının ilk haftasında siyasi partileri ziyaret ettiler. Görüşmelerde sağlık çalışanlarına Aralık ayı içinde yapılan maaş artışlarına yönelik düzenlemenin komisyondan geri çekilmesi ve sağlık çalışanlarının mağduriyetleri de gündem maddeleri arasındaydı.

Sağlıkçılar heyeti CHP Grup Başkanvekili Ecz. Özgür Özel ve Dr. Ali Şeker'le TBMM'de görüştü.

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel'e ziyaret

Sağlık emek ve meslek örgütlerinin temsilcileri, 4 Ocak 2022 tarihinde CHP Grup Başkanvekili **Özgür Özel** ve TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyesi **Dr. Ali Şeker**'le TBMM'de görüştü.

TDB adına Genel Sekreter **Kadir Tümay İmre**, TTB Genel Sekreteri **Prof.Dr. Vedat Bulut**, THD Başkanı **Azize Atlı Özbaş** ve Genel Sekreter Yardımcısı **Merve Erener Erdoğan**, ATO Başkanı **Dr. Ali Karakoç**, TÜMRAD-DER Genel Başkan Yardımcısı **Ali İpekli**, SES Eş Genel Başkanı **Selma Atabey** ve SHUDER Genel Başkanı **Ramazan Yüksel**'in de yer aldığı görüşmede sağlık çalışanlarına Aralık ayı içinde yapılan maaş artışlarına yönelik düzenlemenin komisyondan geri çekilmesi ve sağlık çalışanlarının mağduriyetlerinin yanı sıra diğer sorunları da ele alındı. Bu sorunlara ilişkin bir dosya da sunuldu.

HDP'ye ziyaret

Sağlık emek ve meslek örgütlerinin temsilcileri 6 Ocak

2022 tarihinde de Halkların Demokratik Partisi'ne (HDP) bir ziyaret gerçekleştirdi.

HDP adına TBMM Grup Başkanvekilleri **Meral Danış Beştaş** ve **Saruhan Oluç**, TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyesi **Serpil Kemalbay Pekgözgü**, Batman Milletvekili **Necdet İpekyüz** ve Iğdır Milletvekili **Habip Eksik**'in katıldığı görüşmede TDB'yi Genel Sekreter Kadir Tümay İmre ve MYK üyesi **Ali İhsan Güney** temsil etti.

Ziyarete koruyucu sağlık hizmetlerinin önemi, sağlıkta şiddetle mücadele yasası ve sağlık emekçilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi konuları görüşüldü. Sağlık çalışanlarına Aralık ayı içinde yapılan maaş artışlarına yönelik düzenlemenin komisyondan geri çekilmesi konusu da ele alındı.

İYİ Parti'ye ziyaret

Siyasi partileri sorunlarla ilgili olarak bilgilendirme çalışmalarını kapsamında aynı gün İYİ Parti de ziyaret edildi.

İYİ Parti adına TBMM Grup Başkanı **Prof.Dr. İsmail Tathoğlu**, TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyesi **Arslan Kabukcuoğlu**, İYİ Parti Genel Başkan Yardımcısı ve Sivil Toplum Kuruluşları İlişkileri Başkanı **Burak Akburak** ve Isparta Milletvekili **Dr. Aylin Cesur**'un katıldığı görüşmede TDB'yi Genel Başkanvekili **Hasan Yaman** ve Genel Sekreter Kadir Tümay İmre temsil etti. Görüşmede TTB Genel Sekreteri Prof.Dr. Vedat Bulut, ATO Genel Sekreteri **Dr. Muharrem Baytemür**, SES Eş Genel Başkanı Selma Atabey, THD Başkanı Azize Atlı Özbaş, Genel Sekreteri **Canberk Akdeniz** ve Yönetim Kurulu üyesi **Emine Satılmış**, TÜMRAD-DER Genel Başkan Yardımcısı Ali İpekli ile SHUDER Genel Başkanı Ramazan Yüksel de yer aldı.

Sağlık emek ve meslek örgütlerinin temsilcileri HDP Grup Başkanvekilleri Meral Danış Beştaş ve Saruhan Oluç'la da görüştü (solda). İYİ Parti ziyaretinin de TBMM Grup Başkanı Prof.Dr. İsmail Tathoğlu ve Genel Başkan Yardımcısı Burak Akburak da yer aldı.

Ruthinium kullanın, farkı hissedin!

AcryPlus

4 katmanlı akrilik diş

AcryLux

3 katmanlı akrilik diş

AcryRock

2 katmanlı akrilik diş

TL'nin değer kaybı ağız diş sağlığına dokundu

TL'nin yabancı paralar karşısında değer kaybı nedeniyle diş tedavi ücretlerinin artmasına ilişkin olarak Birgün Gazetesi'ne açıklamalarda bulunan TDB Genel Başkanı Tarık İşmen kurlardaki istikrarsızlığın dişhekimlerinin ameliyatlarda kullandıkları bazı malzemelere ulaşma konusunda sıkıntı yaşamasına da sebep olduğunu ifade etti.

Türk Lirası'nın yabancı para birimleri karşısındaki hızlı değer kaybının ardından yüksek oranda ithalata dayalı bir sektör olan ağız diş sağlığı ürünlerinde cihaz ve ürün fiyatları hızla arttı. Bu etkiler 2022 yılı Ağız Diş Sağlığı Muayene ve Tedavi Ücret Tarifesinde de önemli artışlar yapmayı zorunlu kıldı. Konuyla ilgili olarak TDB Genel Başkanı Tarık İşmen'in görüşlerine başvuran Birgün gazetesinin hazırladığı haberdan bazı başlıklar şöyle:

Döviz kurlarında bu yıl yaşanan artış, diş tedavi ücretlerinin artmasına neden oldu. Muayene ücreti 215 liraya, dolgu ücreti ise 500 liraya çıktı. Türk Dişhekimleri Birliği (TDB) Genel Başkanı Ahmet Tarık İşmen, ameliyatlarda kullandıkları ürünlerin yüzde 90'ın ithal olduğuna dikkat çekerek, yurttışların daha fazla mağdur olmaması için devleti destek vermesi gerektiğini söyledi.

Ücret tarifelerini maliyet analizi yaptıktan sonra belirlediklerini vurgulayan İşmen, '2020 yılı ortalama

dolar kuru 6,5 liraydı. Bu yıl ise dolar kuru 18 lira seviyesine kadar çıktı. Bu artış bizim maliyetlerimizi artırdığı için yüksek oranda bir zam yapmak zorunda kaldık' diye konuştu.

Devlet destek paketi açıklamalı

TDB Genel Başkanı İşmen, yurttışların mağdur olmaması için devletin dişhekimlerine destek vermesi gerektiğini kaydetti. Almanya, İngiltere gibi ülkelerde muayene servislerinin, pandemide bir önceki yıl ödedikleri vergi tutarında destek aldıklarına dikkat çeken İşmen, Türkiye'de de

hükümetten benzer adımlar beklendiklerini söyledi. İşmen ayrıca, özel sağlık kuruluşlarında hizmet almak isteyen yurttışların mağdur olmaması için devletin hizmet alımı yapması önerisinde bulundu.

'Tıbbi malzemeye erişemiyoruz'

Türk Dişhekimleri Birliği Genel Başkanı İşmen'in verdiği bilgilere göre döviz kurlarındaki artış, yalnızca muayene ve tedavi ücretlerinde artışa neden olmadı; aynı zamanda dişhekimlerinin, ameliyatlarda kullandıkları bazı malzemelere ulaşım konusunda sıkıntı yaşamasına da sebep oldu. Dişhekimlerinin kullandıkları malzemelerin yüzde 90'ın ithal olduğunu belirten İşmen, latekse bağlı ürünlerin tedarikinde sıkıntılar yaşandığını kaydetti.

Döviz kurlarındaki artışın yanı sıra pandemi döneminde tedarik zincirlerinde yaşanan sorunların da malzemeye erişimi güçleştirdiği söyleyen İşmen, özellikle Uzakdoğu'dan gelen ürünlere ulaşmakta zorluk çektiklerini dile getirdi.

Mustafa Düğencioğlu'nu yitirdik

Türk Dişhekimleri Birliği ve İstanbul Dişhekimleri Odası'nda uzun yıllar çeşitli görevlerde bulunan meslektaşımız Mustafa Düğencioğlu 25 Aralık 2021 günü yaşamını yitirdi.

Mustafa Düğencioğlu 1952'de Kayseri'de doğdu. 1978'de Hacettepe Ü.D.F.'nden mezun oldu. 1981'den itibaren İstanbul'da serbest dişhekimisi olarak çalışmaya başladı. İki dönem TDB Merkez Denetleme Kurulu üyesi, 1992-1994 dönemi İstanbul Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu üyesi, 2006-2008, 2008-2010 dö-

nemlerinde İstanbul Dişhekimleri Odası Başkanı, 2010-2012 döneminde ise TDB Yüksek Disiplin Kurulu üyesi olarak görev yaptı. 15. dönemde (2015-2016) TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yapan Düğencioğlu ayrıca birçok TDB bilimsel kongresinde başkanlık, genel sekreterlik ve komite başkanlığı görevlerinde bulundu.

Mesleğimize büyük emekleri geçmiş meslektaşımızı saygıyla anıyor, yakınlarına ve camiamıza başsağlığı diliyoruz.

TDB Başkanlar Konseyi çevrimiçi toplandı

TDB Başkanlar Konseyi Toplantısı, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri ile dişhekimleri odaları başkan ve genel sekreterlerinin katılımıyla 12 Ocak'ta çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Omicron varyantının süratli bir şekilde yayıldığı bilgisi toplantının çevrimiçi olarak tercih edilmesine yol açtı.

Toplantıda, TDB bilgisayar sistemine 8 Ocak'ta gerçekleştirilen saldırı ve yapılan işlemler, Koronavirüs Omicron varyantının yayılımı ve yüz yüze etkinliklerimize olası etkileri, TDB

Akademi bilimsel etkinliklerine ilişkin hazırlıklar ve eğitim süreci hakkında bilgilendirme, 'Dişhekimliği Mesleğinin Geleceği' konulu Çalıştay hazırlıkları, gerçekleştirecekleri bilimsel etkinliklerine ilişkin Odalarımızın bilgi aktarımı, TDB tarafından yeni oluşturulan 'Dişhekimliği Mesleğinin Örgütlenme ve Örgütlülükteki Sorunları Çalışma Grubu' hakkında bilgilendirme, ekonomik dalgalanmaların dişhekimliği hizmet sunumuna ve toplum ağız diş sağlığına etkileri gibi konular ele alındı.

TTB Başkanı Fincancı'dan TDB'ye ziyaret

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanı **Prof.Dr. Şebnem Korur Fincancı**, 29 Aralık'ta TDB Genel Başkanı **A. Tarık İşmen**'i ziyaret etti.

İstanbul'da gerçekleşen görüşme-ler hekimerin ve dişhekimlerinin sorunları üzerine değerlendirme-ler yapıldı, birlikte yürütülecek

hak mücadeleleri üzerine de fikir alışverişinde bulunuldu.

2021 DUS ve STS sonuçları açıklandı

ÖSYM'den 9 Şubat'ta yapılan açıklamayla 2021- Dişhekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Sınavı (DUS) ve 2021- Dişhekimliği Alanında Yurtdışı Yükseköğretim Diploma Denkliği İçin Seviye Tespit Sınavının (STS) sonuçları açıklandı.

Açıklamada, 3 Ekim 2021 tarihinde uygulanan DUS ve STS sınavlarının Klinik Tıp Bilimleri Testinde yer alan bazı sorularına açılan dava sonucunda 68 numaralı sorunun "C" olarak girilmiş cevabının "E" olarak düzeltilmesine, 51 ve 80 numaralı soruların ise iptal edilmesine karar verildiği belirtildi.

Adaylar, sınav sonuçlarına 9 Şubat 2022 tarihinden itibaren ÖSYM'nin <https://sonuc.osym.gov.tr> internet adresinden T.C. Kimlik numaraları ve aday şifreleri ile erişebiliyor.

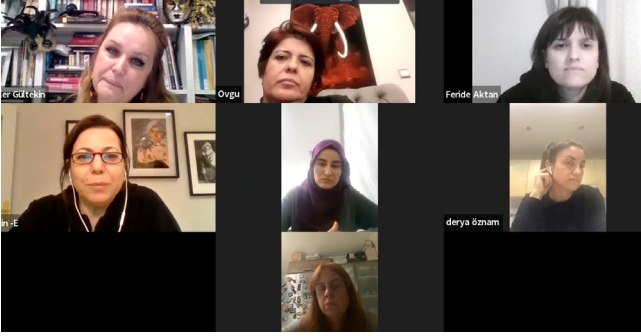
Dünya Kanser Günü

Ağız kanserleri 2021 dünya istatistiklerine göre en sık görülen kanserler arasında 18. sırada yer alıyor. Bununla birlikte erken evre teşhis edilen hastaların yaşama oranları %80'leri geçerken, ileri evrede bu oran %40'lara düşüyor.

Ağız kanserinin teşhisinde dişhekimlerinin önemine dikkat çekmek isteyen Türk Dişhekimleri Birliği 4 Şubat Dünya Kanser Günü vesilesiyle bir açıklama yaparak ağız içinde iyileşmeyen yaraların ağız kanserinin habercisi olabileceğini, dişhekimine düzenli olarak gitmenini ağız kanseri teşhisi için de önemli olduğunu vurguladı.

Komisyon çalışmalarından

Kadın Dışhekimleri Komisyonu 25 Ocak'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Güler Gültekin (Sorumlu MYK Üyesi), Feride Aktan, Adile Avcı Ayrancıoğlu, Derya Bayır, Songül Doğru, Övgü Tunçdemir Eyüboğlu, Gamze Burcu Gül, Tuğba Alaybeyoğlu Gürbüz, Ayça Hor, Nevin Kilecioğlu, Derya Öznam, Ece Erinalçık Şemen, Sinem Gülsoy Usta ve Sultan Yavuzer'den oluşuyor.

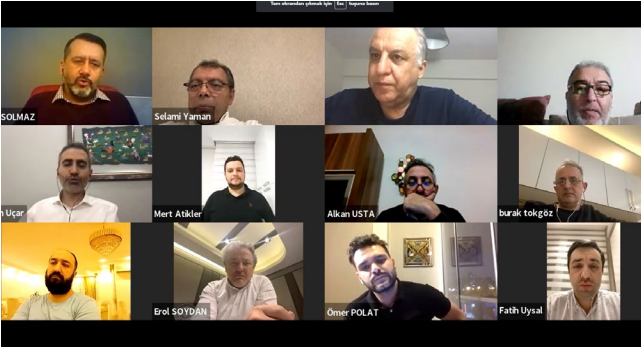
Dışhekimliğinde Eğitim ve İnsangücü Planlaması Komisyonu 20 Aralık'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Burak Saran (Sorumlu MYK Üyesi), Hüseyin Aras, Sedat Baran, Emre Barış, Alper Dilek, Töre Genç, Fatih Güler, Kıvanç Bektaş Kayhan, Hamza Öztürk, Volkan Özdağ, Sina Saygılı, Halit Şengel, Cihan Şadi Uğurel ve Mehmet Yıldız'dan oluşuyor.

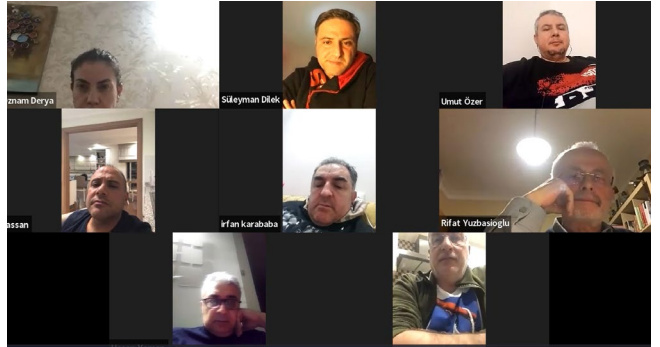
Ağız Diş Sağlığı Hizmetlerinin Sunum ve Finansmanı Komisyonu 7 Şubat'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Tolga Beray (Sorumlu MYK Üyesi), Armağan Demirören, Fatih Güler, Aret Karabulut, Hasan Ergin Kuyumcu, Altuğ Özhabeş, Can San, Cengiz Tamtunalı, Can Ünlü, Uğur Yapar ve Reyhan Zeybek'ten oluşuyor.

Basın Yayın Komisyonu 11 Ocak'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Özgür Başar Varoğlu (Sorumlu MYK Üyesi), Özlem Kekeç Bülbül, H. Emre Harbalioğlu, Hasan Orakçı, İnci Yağdırın, Özlem Yaşar ve Esra Yamak'tan oluşuyor.

Mesleki Ürün ve Hizmetler Komisyonu 14 Aralık'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Önder Taşan (Sorumlu MYK Üyesi), Mutlu Ak, Mert Atıklar, Samet Hacıoğlu, Mehmet Hamza Halıcı, Fatih Özçayan, Mikail Özmartı, Cem Solmaz, Burak Tokgöz ve Yaman Yamangil'den oluşuyor.

Sağlık Turizmi ve Ağız Diş Sağlığı Hizmetlerine Yansımaları Komisyonu 28 Aralık'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Hasan Yaman (Sorumlu MYK üyesi), Süleyman Dilek, Nurcan Ergin, İrfan Karababa, Nilüfer Karaselçuk, Cenap Koşu, Umut Özer, Derya Öznam, Rukselan Selek ve Gassan Yücel'den oluşuyor.

Kongre ve Fuar Komisyonu 14 Ocak'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Özgür Başar Varoğlu (Sorumlu MYK Üyesi), Ersin Atinel, Özgür Başaran, Hasan Boğa, Mehmet Esen, Bülent Öztürk, Tamer Şenel, Özgür Tutucu, Erman Ürer ve Gökhan Yıldırım'dan oluşuyor.

TDB Öğrenci Kolu Merkezi Komisyonu 22 Ocak'ta çevrimiçi ve 2 Şubat'ta yüz yüze toplandı. Merkezi Komisyon Gökberk Koçer (Başkan), Hacı Yusuf Demirel (Başkan Vekili), Mehmet Feryüz Öksüz (Genel Sekreter), Çağrı Üçpınar, Selimcan Satar, Asmin Seran Özbek, Emir Paşaoğulları, Alperen Akgül, Mert Salar ve Deniz Özkuyucu'dan oluşuyor.

TDB Merkez Denetleme Kurulu toplandı

TDB Merkez Denetleme Kurulu 1 Aralık'ta TDB Genel Merkezi'nde bir araya geldi. Toplantıya Muharrem Armutlu (Başkan), Kıvanç Bektaş Kayhan (Raportör), Mithat Baklacı, Hakkı Sunay ve Hamza Turan'dan oluşan Merkez Denetleme Kurulu'nun bütün üyeleri katıldı.

TDB Yüksek Disiplin Kurulu toplandı

TDB Yüksek Disiplin Kurulu 10 Ocak'ta TDB Genel Merkezi'nde bir araya geldi. Yüksek Disiplin Kurulu Metin Bozkurt (Başkan), Muammer Ertan (Raportör), Ahmet Kanatlı, Ali Rıza Kaya, Burç Taylan, Esin Sipahi Arkan, Gülnihal Neslihan Yamaloğlu, Mehmet Tarık Tuncay ve Yusuf Varışlı'dan oluşuyor.

SAMSUN DİŞHEKİMLERİ ODASI

16.KARADENİZ BAHAR SEMPOZYUMU

12-13 MART 2022
SHERATON GRAND SAMSUN HOTEL

16. GELENEKSEL KARADENİZ BAHAR SEMPOZYUMU BİLİMSEL PROGRAM

12 MART 2022 CUMARTESİ / YEŞİLIRMAK SALONU

09:00 - 09:30	Kayıt	13:30 - 14:30	Hale CANEROĞLU Duygusal Dayanıklılık Öğrenilebilir
09:30 - 10:00	Açılış	14:30 - 15:00	Çay/Kahve Arası
10:00 - 11:00	Prof. Dr. Baybora KAYAHAN Klinik Endodonti: Problemler ve Çözüm Yolları	15:00 - 16:00	Dr. Ali H. ÖZOĞLU Dental Kompozitlerde Yeni Yaklaşımlar ve Klinik Pratiğimize Yansımaları
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Elif KALYONCUOĞLU		Oturum Başkanı: Prof. Dr. Şafak KÜLÜNK	
11:00 - 11:30	Çay/Kahve Arası	16:00 - 16:30	Çay/Kahve Arası
11:30 - 12:30	Dr. N. Cem YILDIZ Estetik Bölge Implant Uygulamalarında Sert ve Yumuşak Doku Yönetiminin Başarıya Etkisi	16:30 - 17:30	Dr. Haşmet GÖKDENİZ Günümüzde Agumentasyon
Oturum Başkanı: Prof. Dr. M. Cankat KARA		Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mahmut SUMER	
12:30 - 13:30	Öğle Yemeği		

13 MART 2022 PAZAR / YEŞİLIRMAK SALONU

10:00 - 11:00	Uzm. Dt. Gökhan DOKUMACIĞIL Posterior Kompozit Restorasyonlarda ABC; Adezyon - Biyomimetik - Cila	14:30 - 15:00	Çay/Kahve Arası
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Emine ŞEN TUNÇ		15:00 - 16:00	Doç. Dr. Nejat NİZAM Implantolojide Biyolojinin Gücünü Yönetmek
11:00 - 11:30	Çay/Kahve Arası	Oturum Başkanı: Doç. Dr. İlker KESKİNER	
11:30 - 12:45	Uzm. Dt. Gökhan DOKUMACIĞIL Posterior Kompozit Restorasyonlarda ABC; Adezyon - Biyomimetik - Cila (Workshop)	16:00 - 16:30	Çay/Kahve Arası
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Emine ŞEN TUNÇ		16:30 - 17:30	Prof. Dr. T. Burak ÖZÇELİK Sorunsuz Implant Üssü Overdenture Protez Mümkün mü?
12:45 - 13:30	Öğle Yemeği	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Doğu Ömür DEDE	
13:30 - 14:30	Prof. Dr. Haneifi KURT Klinik Pratiğinde Uygulanabilir Oklüzyon		
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Doğu Ömür DEDE			

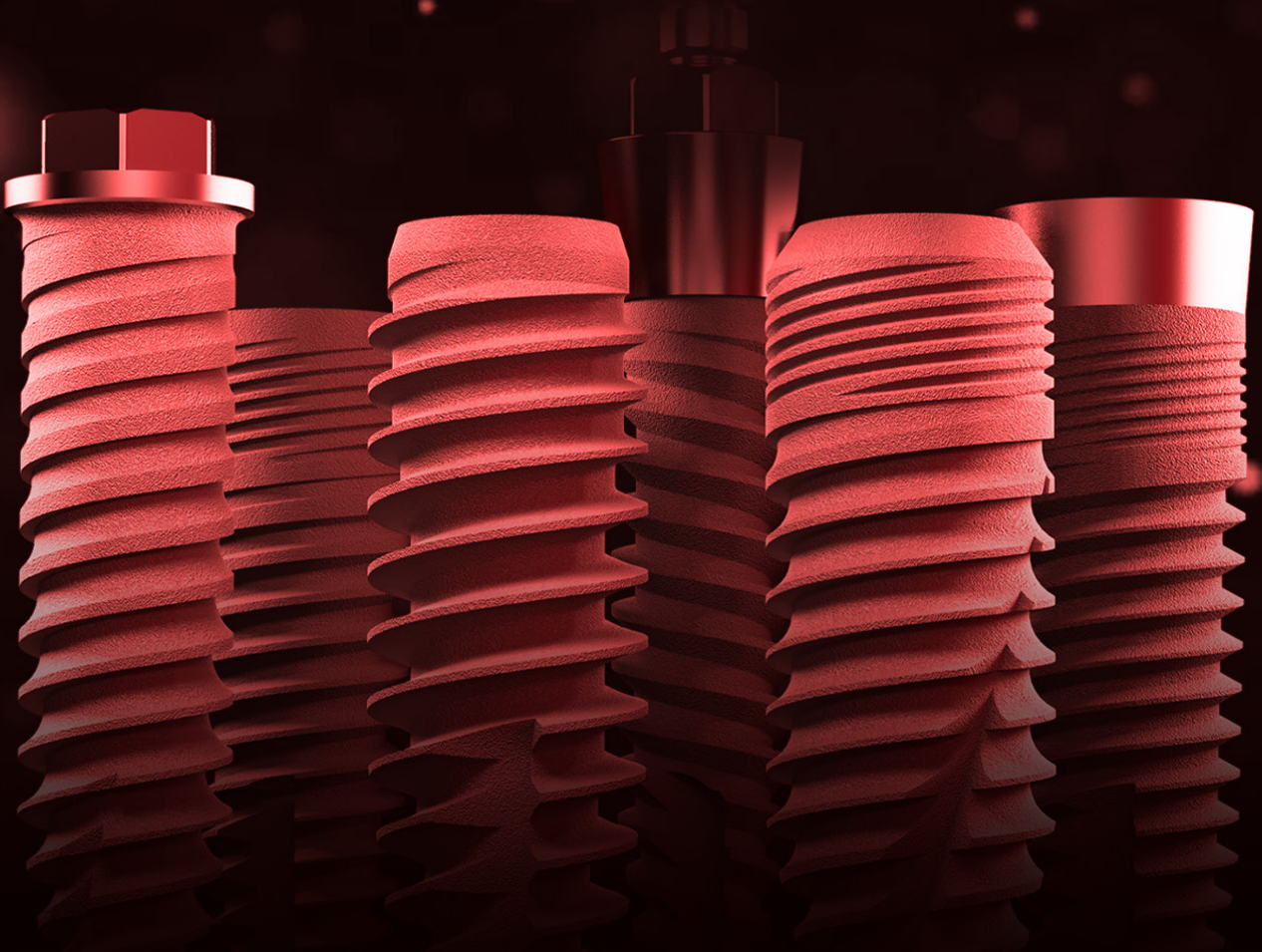
AYRINTILI BİLGİ VE KAYIT İÇİN
0 362 435 44 78 www.samsun-dho.org

NucleOSS™

yenilikçi vizyon

Türkiye'nin ilk yerli diş implant üreticisi

21 yaşında...

DÜNYA KÜÇÜK,
DÜNYAMIZ BÜYÜK...

📍 TEMSİLCİ

📍 SATIŞ NOKTALARI

NucleOSS™

G(ö)rev eylemine Ankara'dan büyük destek

Ankara Dişhekimleri Odası 15 Aralık'taki bir günlük iş bırakma eyleminden başlayarak 8 Şubat'a kadar nöbet eylemleriyle devam eden sürecin içerisinde aktif bir şekilde yer aldı. Oda'nın bilimsel etkinlikleri de yüzyüze olarak devam ediyor.

15 Aralık'tan 8 Şubat'a

Sağlık çalışanları "Oyalama değil, hakkımız olanı istiyoruz" diyerek 15 Aralık'ta yurt genelinde iş bıraktı.

Koruyucu sağlık hizmetlerini savunmak, emekliliğe de yansıyacak yaşanabilir temel ücret, güvencesiz ve köleliği dayatan çalışma koşullarına son verilmesi, şiddete karşı etkili yasa, güvenli işyerleri, sağlıklı çalışma ortamları, Covid-19 başta olmak üzere meslek kaynaklı hastalıklara karşı bütüncül bir meslek hastalıkları yasası, ağır ve tehlikeli işler kapsamında faaliyet yürüten tüm iş kolu emekçileri için 3 yıla 1 yıl yıpranma payı verilmesi ve ek göstergelerin 3600'den 7200'e kadar kademeli olarak yükseltilmesi talepleriyle yapılan uyarı eylemi sonraki günlerde nöbet eylemlerinin ardından 8 Şubat'taki "G(ö)revdeyiz!" eylemine evrildi.

Basında ADO

22 Aralık'ta Birgün gazetesinin sorularını yanıtlayan ADO Genel Sekreteri **Gamze Burcu Gül** "Şu an halkın sağlık hakkına erişiminin önündeki en önemli engel, içinde bulunduğumuz ekonomik durum gibi görünüyor. Sağlık hizmetini alan da, sağlık hizmetini vermeye çalışan bizler de bu yıkıcı etkiyi iliklerimize kadar hissediyoruz. Yurttaşlar kamu

Ankara Dişhekimleri Odası'nın da destek verdiği 15 Aralık'taki iş bırakma eyleminden.

hastanelerinden ağız ve diş sağlığıyla ilgili randevu alamıyor" dedi.

19 Ocak'ta da Fox TV Ana Haber'e konuşan Gül, dişhekimliği fakültelerinin ve fakülte kontenjanlarının artmasının genç dişhekimlerinin mesleklerini yapamamalarına, mesleklerinin dışında başka işler yapmak zorunda kalmalarına neden olacağını belirtti.

Bilimsel etkinlikler

ADO bilimsel etkinlik programı kapsamında 16 Aralık'ta **Dr. Serhat Köken**'in 'Anterior Bölge Direkt Kompozit Restorasyonlar', 6 Ocak'ta **Doç.Dr. Eda Didem Yalçın**'in 'Dişhekimliğinde 3 Boyutlu Görün-

tüleme' ve 20 Ocak'ta da **Dr. Melis Yılmaz**'ın 'Dişhekimliğinde Non-Odontojen Ağrıların Ayrımı' başlıklı sunumları gerçekleştirildi. 11 Ocak'ta CPR ve Acil Durum Yönetim Kursu, 23 Ocak'ta da **Prof.Dr. Ali Cemal Tınaz**'ın 'Uygulamalı Temel Endodonti Kursu' yapıldı.

Sağlık Müdürü Akelma'ya ziyaret

ADO Başkanı **Dr. Serhat Özsoy** ve Genel Sekreter **Gamze Burcu Gül** 10 Ocak'ta Ankara İl Sağlık Müdürü **Doç.Dr. Zülfikar Akelma**'yı ziyaret ederek meslektaşlarımızın yaşadığı sorunları, tıbbi malzeme teminindeki sıkıntıları ve çözüm önerilerini iletiler.

ADO Başkanı Serhat Özsoy ve Genel Sekreter Gamze Burcu Gül 10 Ocak'ta Ankara İl Sağlık Müdürü Doç.Dr. Zülfikar Akelma'yı ziyaret ettiler (solda). Odanın 23 Ocak'ta düzenlediği 'Uygulamalı Temel Endodonti' başlıklı kursu Prof.Dr. Ali Cemal Tınaz verdi.

100th ANNIVERSARY
of GC CORPORATION

Hybrid Event

THE 5TH INTERNATIONAL DENTAL SYMPOSIUM

2022.4.16 SAT ▶ 17 SUN

[Location] Tokyo International Forum
Some sessions will be broadcasted online
Changes might occur due
to COVID-19 pandemic

GC official
website
and app

GC Get
Connected

GC

Denizli D.O. kamu çalışanlarının yanında

Denizli Dişhekimleri Odası sağlık çalışanlarının özlük hakları için tüm Türkiye’de başlatılan eylemlerin parçası olarak 15 Aralık’ta bir günlük iş bırakma eylemine katıldı. Denizli Dişhekimleri Odası, Denizli Tabip Odası, diğer meslek örgütleri ve sendikalar Pamukkale Üniversitesi, Denizli Devlet Hastanesi ve Servergazi Devlet Hastanesi önünde basın açıklamaları gerçekleştirerek Kamuda çalışan sağlık emekçilerinin yanında yer aldılar.

Yine aynı talepler doğrultusunda hükümetten olumlu bir adım atılmaması nedeniyle sürdürülen nöbet eylemleri kapsamında 24 Ocak’ta Denizli Tabip Odası’nda bir basın toplantısı düzenlendi. Burada bir konuşma yapan Oda Başkanı **Mehmet Eskicioğlu** özelde görev

yapan hekimlerin de benzer sorunlar yaşadığına dikkat çekerek yetersiz koşullar ve şiddet konusundaki hassasiyetlere değindi.

Öğrenci Kolu seçimleri

Denizli Dişhekimleri Odası Öğrenci Kolu geçtiğimiz Aralık ayında Genel Kurulu’nu gerçekleştirdi. Oda Yönetim Kurulu Öğrenci Kolu seçimleri

Denizli Dişhekimleri Odası Öğrenci Kolu Genel Kurulu 27 Aralık 2021 günü gerçekleştirildi.

ve ortak çalışmalar üzerinde konuşmak üzere Pamukkale Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hayati Murat Akgül’ü ziyaret etti. Gerekli çalışmalardan sonra 27 Aralık 2021’de Öğrenci Kolu Genel Kurulu gerçekleştirildi. Oda yönetimi de toplantıya ilgi gösterdi ve Genel Kurul vesilesiyle meslektaşlar adaylarıyla TDB, odalar, bilimsel ve sosyal meslek yaşantısı hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Oda, geçtiğimiz Aralık ayında meslektaşlarımızı KVKK ile ilgili olarak bilgilendirmek için bir dizi toplantı düzenledi. İki online ve bir yüzyüze toplantı dışında birçok bildirimle meslektaşlarımızı yetkili, bilgili meslek gruplarıyla buluşturup yasal sorumluluklar hakkında bilgi almalarını sağladı.

Osmaniye’de uygulamalı implant eğitimi

Osmaniye Dişhekimleri Odası 22-23 Ocak 2022 tarihlerinde ‘Sabit Protetik İmplant Tedavisi’ konulu bir uygulamalı eğitim düzenledi. Doç.Dr. Uğur Mercan ve Doç.Dr. Önjen Tak’ın verdiği eğitim Osmaniye Büyük Otel’de gerçekleştirildi.

DLP* BrilliantColor™
teknolojisine sahip tek ağız içi tarayıcı

BenQ
AB DentCare Corp

BENim Diyen Ağız İçi Tarayıcı

BenQ BIS-1

- Yüksek hızda tarama
- Yüksek doğruluk oranı
- Açık dosya formatı
- Tozsuz çalışma
- Aktif buğu çözme
- Ücretsiz bulut hesabı aboneliği
- El parçası ile temassız kontrol
- Ergonomik ve hafif tasarım
- Geniş renk aralığında tarama
- Türkçe dil seçeneği

Baktığınızı görüyor musunuz?

LED Işıklı, Kablosuz
Dental Kamera

FM-105

- Otomatik odaklama (5 cm ~ sonsuz)
- Kablosuz 802.11 b/g/n
- 3 ışık yoğunluğu seviyesi: 5.000-10.000 Lüks
- Büyütme oranı 6x, 3x, 2x
(Loop takılabilir, opsiyonludur.)
- Sesli FHD Yüksek Kaliteli Çözünürlük
- Dahili depolama (128/256 GB)
- Bluetooth ayak pedalı
- Gerçek zamanlı canlı yayın

AB Dental
Yüksek Teknolojinin AB'si

AB DENTAL VE TIBBİ CİHAZLAR SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

İçerenköy Mah. Mahirbey Sok. Kutay Han No:1 D:9 Ataşehir- İSTANBUL

Tel: +90 216 519 53 00 | Faks: +90 216 519 53 01 | e-posta: bilgi@abdental.com.tr | <http://abdental.com.tr>

facebook.com/ABDENTALTR

instagram.com/ABDENTALTR

0545. 516 53 00

TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi 8-11 Eylül 2022'de İstanbul'da

Yeniden birlikteyiz

Üç yıl aradan sonra İstanbul'da yapılacak TDB 26. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi hazırlıklarıyla ilgili olarak Kongreden sorumlu TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi Özgür Başar Varoğlu'dan bilgi aldık. Varoğlu, pandeminin bunalttığı meslektaşlarımızın hem bilimsel hem de sosyal anlamda tazelenmeye büyük bir açlık hissettiklerini, başlığa yansıtığımız Kongre sloganını da bu düşünceyle seçtiklerini ifade etti.

Son TDB Kongresi'nin üzerinden üç yıl geçmesi dişhekimlerinde Kongreye yönelik beklentileri artırdı mı sizce?

Bütün dişhekimlerinde hem yüzyüze bilimsel etkinliklere, hem sosyal etkinliklere, hem de fuara büyük bir açlık olduğunu kesinlikle söyleyebilirim. Sınırlı bir ortamda uzun süre geçiren ve tekrar eden işler yapan bir meslek grubuyuz. Kongreler bizim için hem bilimsel olarak yenilenme hem de sosyal olarak nefes alma alanları. O yüzden biz kongrelerimizi planlarken güçlü bir bilimsel programın yanında meslektaşlarımızın birlikte eğlenebilecekleri, ilişki ağlarını güçlendirecekleri sosyal programlar da hazırlıyoruz.

Kongrelerimizin bir diğer önemli ayağı da meslektaşlarımızın ekipman ve sarf malzemesi ihtiyaçlarını en geniş çeşitlilik içinde ve uygun fiyatlarla temin edebileceği Exponential fuarlarımız.

Dişhekimlerinin pandemi nedeniyle üç yıldır yapılamayan Kongreyi büyük bir heyecanla beklediklerini rahatlıkla söyleyebilirim.

İzmir'de yapılan İzDO 27. Dişhekimliği Kongresi'nin gördüğü ilgi de buna işaret ediyor herhalde...

Evet, dişhekimleri zaten kendilerini sakınmak anlamında bilinçli bir meslek grubu; ayrıca birçok meslektaşımız beşinci aşısını aldı. Aşıların koruyuculuğuna ilişkin bilimsel verilere de güveniyoruz. Sahadaki durum da bunu gösteriyor. İlk dönemde çok

sayıda hekim kaybederken aşıların devreye girmesiyle bunun hızla azaldığını görüyoruz.

Bu vesileyle başta TDB Kongre Sorumlusu olarak da görev yapan eski Merkez Yönetim Kurulu üye- ➔

Expodental 2022 bilimsel programının bitiminden sonraki Pazar günü olan 11 Eylül'de de açık olacak.

miz Mustafa Oral olmak üzere yitirdiğimiz meslektaşlarımızı saygıyla anıyorum.

Pandemiye ilişkin öngörüleriniz ne yönde? Ek önlemler almayı düşünüyor musunuz?

Biz bir sağlık meslek örgütüydük ve insan sağlığını tehlikeye atacak bir organizasyon yapmamız düşünülemez. Kongreyi en sağlıklı şekilde gerçekleştirebilmek için gerekli tedbirleri alacağımızdan kimsenin kuşkusunu olmamalı. Mekanların alan ve hacimlerine göre alınacak kişi sayısını ayarlamak, etkinlik saatlerini buna göre planlamak gibi bazı önlemlerimiz olacak.

Bugünden baktığımızda Eylül ayı itibarıyla bu organizasyonun riskleri asgariye indirerek yapılabileceğini öngörüyoruz. Bu noktada meslektaşlarımızın birer hekim olarak aşlarını tamamlamış olmalarına ve koruyucu tedbirlere elbette özen gösterecek olmalarına da güveniyoruz.

Bilimsel programa ilişkin netleşen noktalar var mı?

Bilimsel programla ilgili çok net şeyler söylemek için henüz erken. İlk Kongre duyurusunun yayımlanmasıyla birlikte önümüzdeki günlerde programın köşe taşları da ortaya çıkacaktır. Organizasyonu üstlenen İstanbul Dişhekimleri Odası, kongrelerde son derece deneyimli. Onların oluşturduğu Organizasyon Komitesi de bu Kongreyi en iyi şekilde hayata geçirecek bilgi ve tecrübeye sahip.

Fuar organizasyonuna sektörün ilgisi nasıl?

Kongrelerimizi, özellikle de İstanbul'da yapılanlara endüstrinin ilgisi hep üst düzeyde olmuştur. Fuar alanlarımızın neredeyse tamamı ilk bir iki hafta içinde satılır. Bu dönemde şöyle bir sıkıntı ortaya çıktı: Firmalarımız klinik ziyaretlerini düzenli yapamadılar, meslektaşlarımız da firmalara önceden olduğu gibi gidemedi. Dolayısıyla tedarik zincirinde bir aksama oldu.

Buna rağmen cihaz ve malzeme talebinde ciddi bir

artış olduğu ifade ediliyor. Mezun sayılarımız her yıl katlanarak arttığı için bu da beklenen bir durum. Bu nedenle hem sektör açısından hem de meslektaşlarımız açısından çok canlı ve verimli bir fuar olacağını düşünüyoruz. Firmalarımız da bunun farkında. Ön görüşme yaptığımız firmalardan edindiğimiz izlenim ve talep bunu gösteriyor.

Sosyal programda değişiklikler düşünüyor musunuz?

Program henüz netleşmemekle birlikte TDB kongrelerinin klasikleri vardır, o klasikleri koruyacağız. Güzel bir açılış seremonisi, meslektaşlarımızın doyasıya eğlenebileceği bir gala yemeği mutlaka olacak.

Dişhekimliği fakültesi öğrencileri de katılabilecek mi Kongreye?

Gelecekte meslektaşımız olacak dişhekimliği öğrencilerinin kongre atmosferini soluması bizim açımızdan önemli. Bu Kongrede de aynı hassasiyetimiz devam edecek. Yalnız, pandemi nedeniyle sunumları aynı salonda değil de onlar için ayrılan salonlara yapılacak kapalı devre video yayınlarıyla takip etmelerini sağlayacağız.

Bir diğer konu da, son iki yılda mezun olan meslektaşlarımızın pandemi nedeniyle yeterince hasta bakmadan mezun olduklarını, yine İstanbul Ü.D.F.'nde fakülte binasının yıkılması nedeniyle eğitimde bazı aksamaların yaşandığını biliyoruz. Bilimsel Komite'miz bu konuya önem veriyor. Kurslarla, konferanslarla

bu meslektaşlarımızın açıklarını kapatmalarına destek olmaya çalışacağız.

Meslektaşlarımıza bir çağrınız olacak mı?

Gerçek şu ki, son iki yılda tüm insanlık gibi meslektaşlarımız da çok sıkıntı çekti. Bilimsel tazelenmeye de fuarda ürün ve cihazları takip etmeye de ihtiyacımız var ama belki de en çok sosyalleşmeye, dostlarımızla yan yana olmaya ihtiyacımız var. Bu Kongre'nin yeniden normal hayata dönüşün başlangıcı olacağı umudunu taşıyoruz. Kongremizin sloganı da bunu yansıtmayı amaçlıyor: Yeniden Birlikteyiz. ●

'Bu Kongre'nin yeniden normal hayata dönüşün başlangıcı olacağı umudunu taşıyoruz. Kongremizin sloganı da bunu yansıtmayı amaçlıyor: Yeniden Birlikteyiz.'

Gala yemeğinde meslektaşlarımızın yine doyasıya eğlenecek.

Artan dişhekimi enflasyonunun kaçınılmaz sonuçları ortaya çıkıyor:

İşsizlik, yoksullaşma, kalitesiz hizmet

Geçtiğimiz yıl 9 yeni dişhekimliği fakültesinin daha eğitime başlamasıyla eğitim veren fakülte sayısı 88'e, yıllık kontenjanların toplamı 8356'ya çıktı. Bu durum tüm dişhekimlerini olumsuz etkilemekle birlikte en çok mesleki kariyerlerinin başındaki genç dişhekimlerini zor durumda bırakıyor. TDB Genç Dişhekimleri Komisyonu'ndan Seda Elmas dişhekimi sayısındaki artışın dramatikliğini demografik verilerle kıyaslayarak ortaya koyuyor.

Seda Elmas

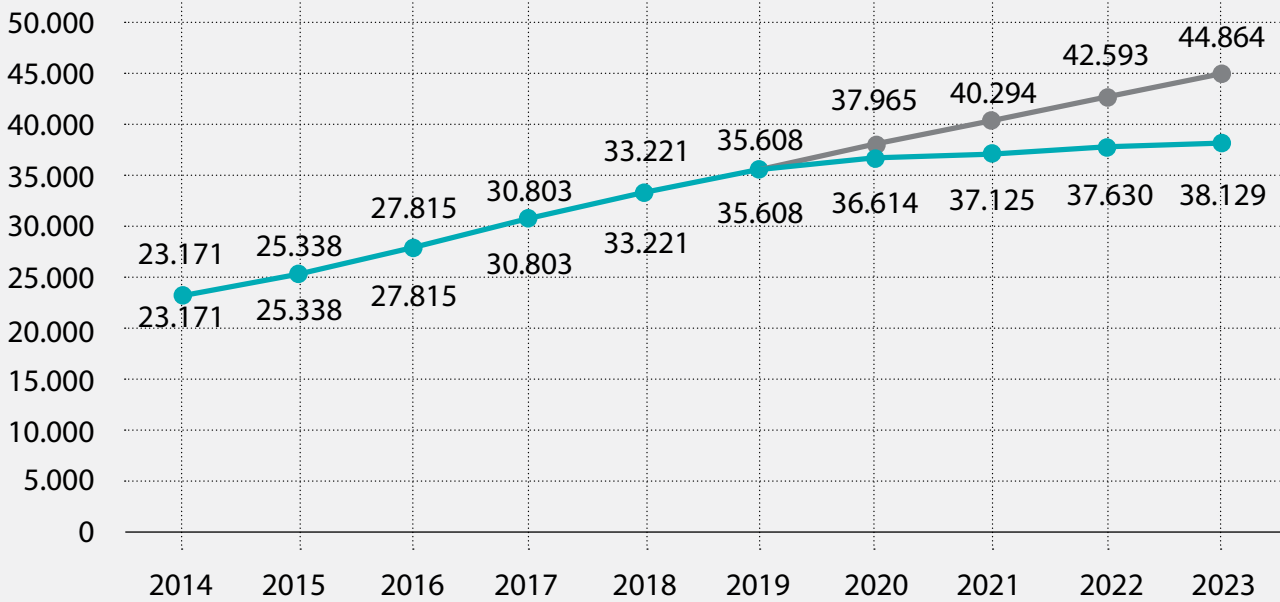
Dişhekimi,
TDB Genç Dişhekimleri Komisyonu üyesi

Topluma bugün sunulan ve gelecekte sunulacak olan sağlık hizmetlerini gerçekleştirmek üzere; sağlık çalışanlarının yeterli sayıda, yüksek kalitede ve doğru istihdamını sağlamak amacıyla insan gücü planlamaları yapılmaktadır. Bu planlamalar ülke kaynaklarının verimli kullanılabilmesi için de önemlidir.

Dişhekimliği lisans eğitiminin maliyetli olması bu

alandaki insan gücü planlamasının önemini daha da arttırmaktadır. Ancak son yıllarda bu planlamaların dışına çıkılarak çok sayıda dişhekimliği fakültesi açılmış ve öğrenci kontenjanlarının artırılmış olması sebebiyle dişhekimi sayısı kontrolsüz bir şekilde artmıştır.

Sağlık bakanlığı tarafından 2014 yılında yayınlanan 2023 sağlık hedeflerinde, 2023 yılında nüfusa göre oluşacak dişhekimi ihtiyacı 38.129 olarak belirlenmiştir. Fakat mevcut durumun devamı halinde 2023 yılında toplam dişhekimi sayısının 44.864 olacağı öngörülmüştür (Şekil 1). Bu planlama 2014 yılındaki kontenjan 3145 iken hesaplanmıştır. Dişhekimi sayısının planlanandan fazla olmaması için 2014 yılından itibaren olması gereken yıllık kontenjan sayısı ise 990 olarak önerilmiştir.¹

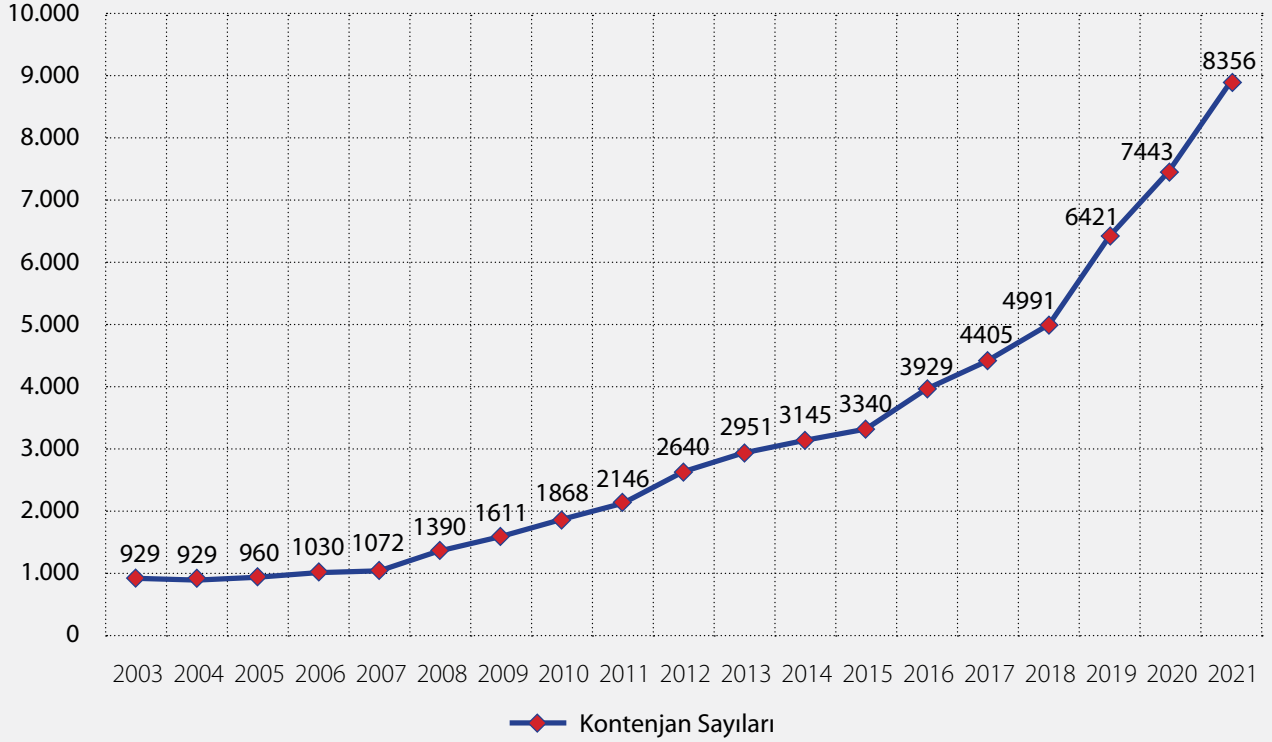
Şekil 1

—●— Mevcut durumun devamı —●— Hedefe göre projeksiyon

1. 2023 Yılı Sağlık İş Gücü Hedefleri ve Sağlık Eğitimi. T.C. Sağlık Bakanlığı, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2014, Ankara.

Sağlık Bakanlığı'nın tüm bu önerilerinin aksine; 2014 yılında 39 olan fakülte sayısı 2021 yılında 88'e çıkarılmış, azaltılması gereken kontenjan

sayıları ise tam tersine katlanarak artmış ve 2021 yılında 8.356 olmuştur (Şekil 2)².

Şekil 2. Yıllara Göre Dişhekimliği Fakültelerinin Toplam Kontenjanları

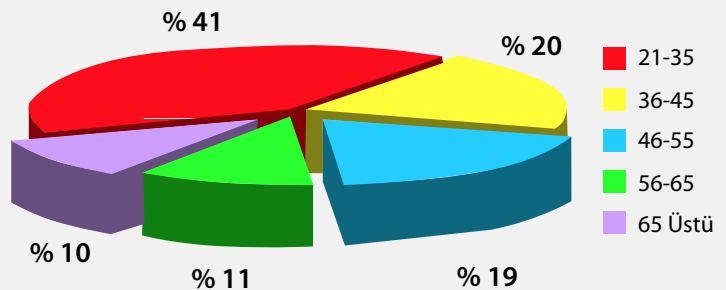
Kontenjanların düşürülmesi yerine katlanarak artırılması nedeniyle dişhekimliği sayısı tahmin edilenden de fazla artış göstermiştir. Ülkemizde 2020 yılındaki toplam dişhekimliği sayısı 39.438 olarak belirlenmiştir (Şekil 3). Bu sayının büyük bir kısmı olan %41'lik bölümü ise yeni mezunların

bulunduğu 21-35 yaş arası dişhekimleri oluşturmaktadır. (Şekil 4)³.

Tüm bunlara ek olarak, son 5 yılda kontenjanların artış ortalaması %17,82 olurken, Türkiye nüfusunun yıllık artış hızı azalmaktadır (Şekil 5)⁴.

SERBEST	22.260
KAMU+SERBEST	154
KAMU (Oda Üyesi - Muayenehanesi Yok)	1.842
KAMU (Oda Üyesi Değil)	15.182
TOPLAM	39.438

Şekil 3. Mesleğini Aktif Olarak Yapan Dişhekimlerinin Dağılımı - 2020

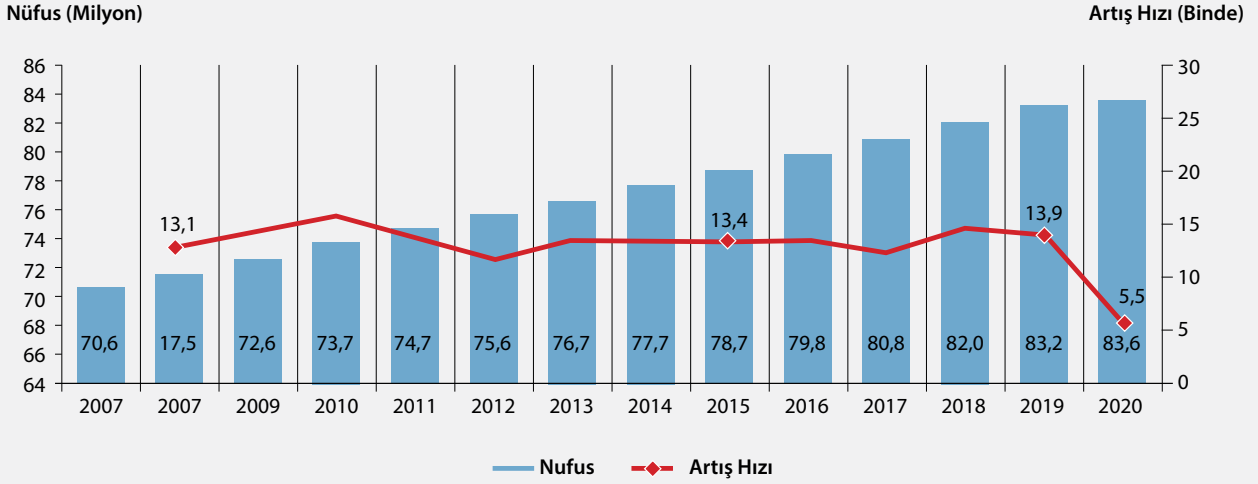

Şekil 4. Yaş Gruplarına Göre Dişhekimleri Dağılımı - 2020

2. Dişhekimliğinde İnsangücü Planlaması. Türk Dişhekimleri Birliği, 2021.

3. Dişhekimlerinin Çalışma Şekilleri Kurumlarda ve İl/İlçelerde 2020 Yılı Dağılımı. Türk Dişhekimleri Birliği, 2021.

4. Dişhekimliğinde İnsangücü Planlaması. Türk Dişhekimleri Birliği, 2021.

Şekil 5. Yıllara Göre Türkiye Nüfusu ve Artış hızı

*Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2020,TUİK.

Yıl	Fakülte Kontenjanları*	Mezun Sayıları	Toplam Dışhekim Sayısı**	Ülke Nüfusu	1 Dışhekimine Düşen Nüfus
2017	4.405	2.680	31.684	80.810.525	2.550
2018	4.991	2.951	34.045	82.003.882	2.408
2019	6.421	3.145	37.108	83.154.997	2.240
2020	7.443	3.340	39.438	83.614.362	2.120
2021	8.866	3.929	46.217	84.450.505	1.827
2022	10.445	4.405	50.622	85.295.010	1.684
2023	12.306	4.991	55.613	86.147.960	1.549
2024	14.498	6.421	62.034	87.009.440	1.402
2025	17.081	7.443	69.477	87.879.534	1.264
2026	20.124	8.866	78.343	88.768.330	1.132
2027	23.710	10.445	88.788	89.645.913	1.009
2028	27.935	12.306	101.094	90.542.372	985

* 2021 yılına kadar kontenjanlar YÖK kayıtlıdır. 2022 yılından itibaren ise yapılan projeksiyonda 5 yıllık kontenjan artışının ortalaması yıllık artış olarak alınmıştır.

** Özel ve Kamuda çalışan dışhekimlerinin toplamıdır. Meslek icrasında bulunmayan işsiz dışhekimleri ve meslek dışı çalışan dışhekimlerinin sayısı dahil değildir.

Şekil 6. 2028'e Kadar Dışhekim Sayısının Artışı ve Dışhekimine Düşen Nüfus

Fakülte sayısının ve dolayısı ile kontenjanların kontrolsüz bir şekilde artmasına bağlı olarak dışhekimliği büyük bir çıkmaza doğru gitmektedir. Dışhekimliği eğitimi her yönden bakıldığında öğrenci emeğinin yanı sıra her yılında ayrı gereksinimleri olan masraflı bir eğitimidir. Bu gereksinimler eğitim veren kurumların teknik donanımından eğitim kadrolarına kadar uzanmaktadır. Bu

gerekliliklerde oluşacak eksiklik ya da aksaklık mesleğin ilk basamağı olan eğitimde sorunlara yol açacak ve upuzun zincirin diziliminde hataya sebep olacaktır. Zincirin son halkası olan yani sağlık hizmeti alan bireylerin bu hizmete ulaşmalarında ve almalarında güçlük yaşanacaktır. Nihayetinde eğitimdeki aksaklık toplum ağız ve diş sağlığı problemini ortaya çıkaracaktır. ○

UFII Dijital Abutment

Standart abutmentlerden DAHA gelişmiş,
Custom abutmentlerden DAHA kullanışlı!

DIO Dijital Abutment, MSS (Mine-Sement Sınırı) temel alınarak oluşturulduğu için mükemmel bir estetik görünüme sahiptir.

Dünya Dişhekimleri Birliği FDI'nın 2015 yılında yayımladığı Oral Health Atlas'tan ülkemizi de çok ilgilendiren iki konuyu sayfalarımıza aktarıyoruz. Medikal alandaki insan gücü hareketlerine odaklanan ilk yazı özellikle son birkaç yılda ekonomik şartların kötüye gitmesi ve bazı gelişmiş ülkelerden talebin artması nedeniyle hekim ve dişhekimlerimizin yurtdışına gitme eğilimlerinin arttığı bir ortamda güncel bir sorunumuza değiniyor. Hızla artan dişhekimliği fakültelerinin yol açabileceği sorunlara dikkat çeken ikinci yazı ise son on yılda ülkemizde çığırından çıkan bu sorunun dünyada nasıl yaşandığına ilişkin bir fikir veriyor.

Ağız sağlığı profesyonellerinin göçü:

Küresel göçün yarattığı zorluklar

Ağız sağlığı profesyonellerinin ve hastaların göçü ve hareketliliği, karmaşık itme ve çekme faktörlerinden kaynaklanmaktadır. Gönderen ve alan ülkeler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerin uygun politika ve düzenlemelerle dengelenmesi gerekir.

Uluslararası hareketlilik ve göç, giderek küreselleşen, birbirine bağlı ekonomilerimizin bir parçasıdır.

Ağız sağlığı profesyonellerinin sınır ötesi hareketi, hem olumlu hem de olumsuz etkileri olan bilinen bir olgudur. Yine de ağız sağlığı profesyonellerinin göçünün boyutu hakkında çok az şey biliniyor, çünkü yakın tarihli uluslararası istatistikler mevcut değil.

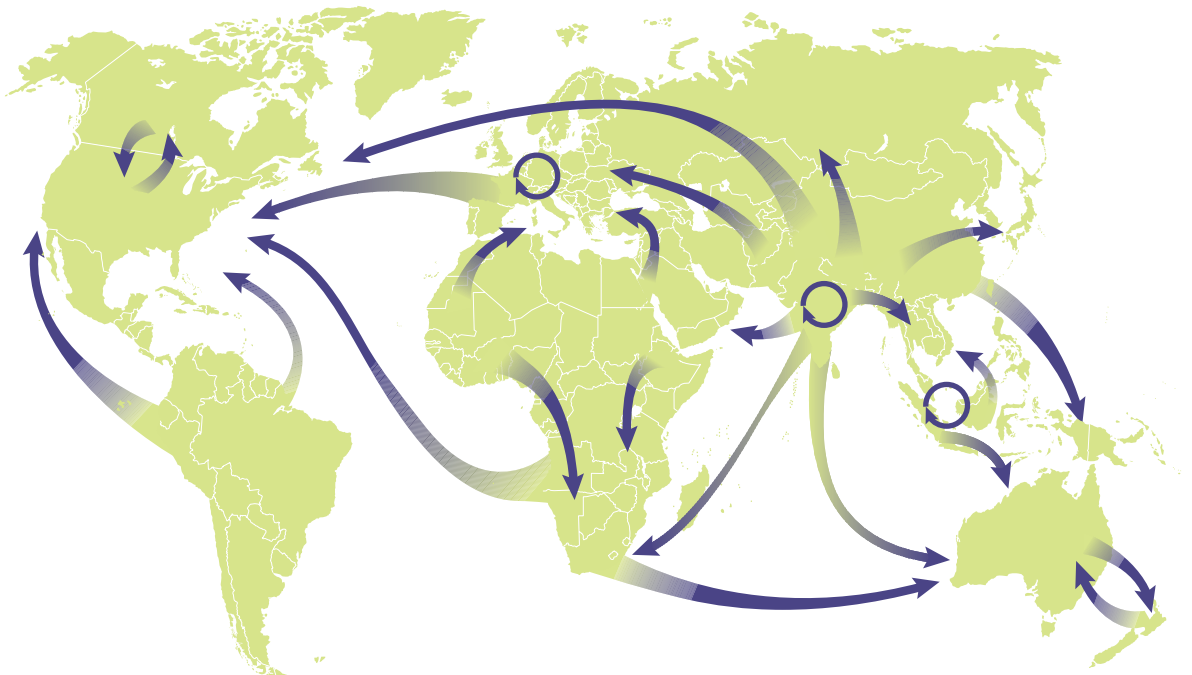
Sağlık çalışanlarının göçü, hem profesyonel hem de kişisel işgücü göçü için birçok itici güçle birlikte hem kaynak hem de ev sahibi ülkeler için karmaşık bir konudur.

Bunlar arasında kariyer fırsatları veya uzmanlık eksikliği; çocukların eğitimi gibi kişisel ve ailevi nedenler veya daha iyi ve daha istikrarlı bir gelir dahil olmak üzere ekonomik nedenler sayılabilir. Bu faktörler daha geniş sağlık sistemi, sosyal ve politik konularla bir arada bulunur.

Sağlık için küresel çapta kalifiye insan kaynağı sıkıntısı var, ancak uluslararası istihdam, ulusal eksikliklere yalnızca kısmi ve geçici bir çözüm. Kabul eden ülkeler tarafından aktif istihdam, göç eden sağlık profesyonellerine yapılan eğitim yatırımını

AĞIZ SAĞLIĞI PROFESYONELLERİNİN GÖÇLERİ

Ana akımlar
1999–2000

kaybeden kaynak ülkelerdeki sağlık sistemleri için zararlı olabilir. Öte yandan, bazı net ihracatçı ülkelerin ekonomisi, yurt dışına göç edenlerden gelen havalelere bağlı olabilir.

Kabul eden ülkelerin ise, yabancı eğitimli profesyoneller tarafından sağlanan bakımın yeterliliğini, kalitesini ve eşit ücret ve fırsat haklarını sağlamaları gerekir. Bu tür girişimler, insan haklarının serbest dolaşım hakkının yanı sıra yerel olarak eğitilmiş profesyonellerin hak ve fırsatlarına da dikkat etmelidir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve diğer kuruluşlar, etkili ulusal işgücü planlamasını kolaylaştırmak, uluslararası göçün olası olumsuz etkilerini azaltmak ve işgücü akışlarını daha etkin bir şekilde izlemek için ülkelere yönelik politika seçeneklerinin yanı sıra uluslararası istihdam için uygulama kodları geliştirmiştir.

DIŞ TURİZMİ

Medikal ve dış turizmi, küreselleşmenin ardından seyahat, bilgi ve ticaretin kolaylaşmasıyla kolaylaştırılan artan trendlerdir. Kendi ülkeleri dışında bakım arayan hastaların uluslararası hareketliliği,

etik, bakım kalitesi ve hizmet sunucu-hasta ilişkisiyle ilgili karmaşık konuları içerir. Ancak aynı zamanda maliyetler, ticarileştirme ve tüketimle de ilgilidir.

Sınır ötesi sigorta kapsamı, garanti unsurları ve tedavi komplikasyonlarından kaynaklanan sorunlar olabilir. Öte yandan, medikal turizm belirli destinasyonlar için önemli bir gelir akışına dönüşmüştür ve yerel sağlık sistemlerinin güçlendirilmesine katkıda bulunabilir.

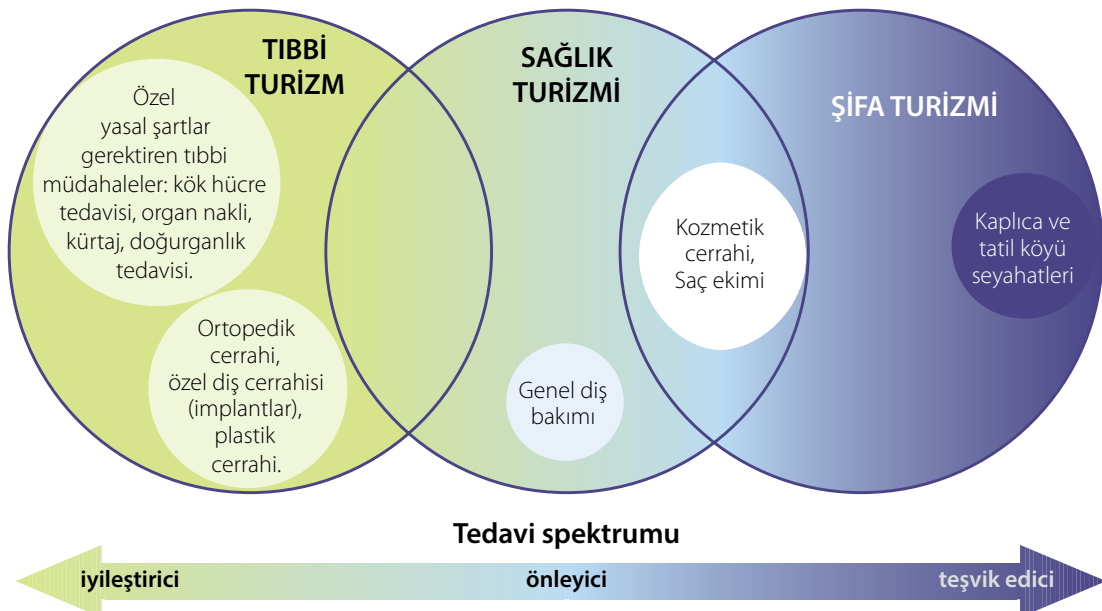
Dış turizminin ana nedenleri arasında hedef ülkede daha düşük bakım maliyetleri, bekleme süresinin olmaması ve kısa tedavi süresi, tedaviyi heyecan verici ve egzotik tatil yerlerine seyahatle birleştirme ve kendi ülkesinde yasal olarak mevcut olmayan prosedürlerin varlığı sayılabilir.

FDI Ağız Sağlığı Uzmanlarının
Uluslararası Etik İstihdamına
İlişkin Politika Bildirimi,
2006

“FDI, ağız sağlığına erişimin yanı sıra mesleki, ekonomik veya kişisel nedenlerle göçün bir insan hakkı olduğunu ve tüm ülkelerin buna göre planlama yapması gerektiğini kabul ediyor... Ağız sağlığı profesyonellerinin planlı uluslararası istihdamı, yerel eksikliklere ancak kısmi bir çözüm olabilir. Uluslararası istihdamın ülkelerin sağlık hizmetlerine zarar vermeden yapılması esastır.”

MEDİKAL TURİZM ALANLAR VE TEDAVİ YAKLAŞIMLARI

Hall, 2011'den uyarlandı

Dişhekimliği eğitimindeki sorunlar

Dişhekimliği eğitimi, genellikle tıp eğitiminden ayrı olarak son 150 yılda gelişmiştir ve genellikle restoratif ve klinik dişhekimliğine odaklanmaktadır. Ağız sağlığı ve genel sağlık arasındaki bağlantıların ve ağız sağlığının ortak daha geniş belirleyicilerinin tanınması, sağlık meslekleri ve disiplinleri arasında aktif işbirliğini teşvik eden yeni diş eğitimi modellerine yol açmıştır. Yeni araştırma bilgilerini değerlendirmek için eleştirel düşünme becerileriyle birlikte halk sağlığına, kanıta dayalı hekimliğin teşvikine ve hastalıkların önlenmesine vurgu, mesleği, toplumun dişhekimi koltuğunun ötesine geçen ihtiyaçlarını karşılamaya yönlendiren yeni temel yetkinlikler arasındadır.

Dişhekimliği diploma programları genellikle, ulusal mevzuata bağlı olarak, dört ila altı yıllık bir eğitim gerektiren ağız sağlığı tanı ve tedavisinde temel sağlık bilimlerini ve klinik becerileri içerir. Ağız diş sağlığı ekibinin diğer profesyonelleri için resmi eğitim yollarının yanı sıra bir dizi lisansüstü uzmanlık mevcuttur.

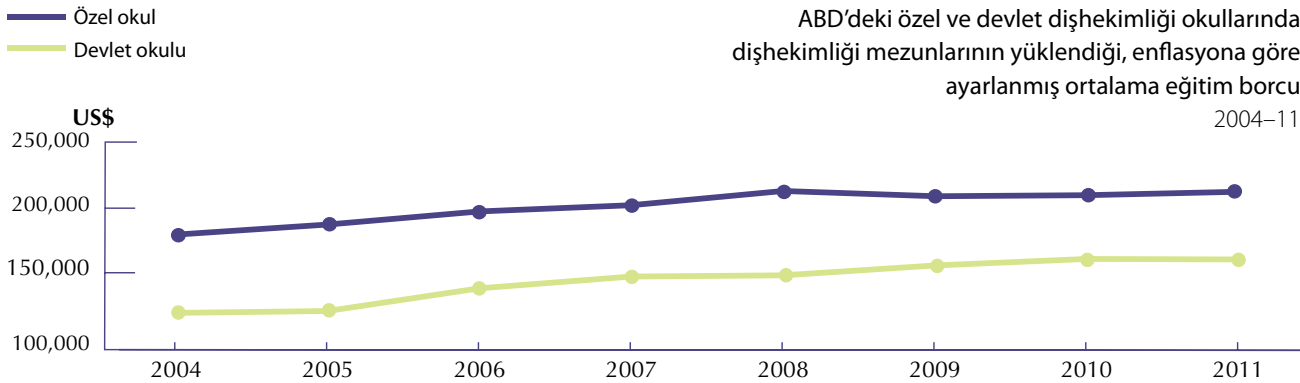
Dişhekimliği eğitiminin verilmesinde büyük bölgesel farklılıklar vardır ve Afrika, tüm dünya bölgeleri arasında en az dişhekimliği fakültesine sahiptir. Buna karşılık, dişhekimliği eğitimi, hızla artan sayıda ve ağırlıklı olarak özel dişhekimliği fakülteleriyle bazı ülkelerde kazançlı bir iş haline gelmiştir. Bu, eğitim kalitesi, yönetim ve lisanslamanın sağlanması için artan zorluklar doğurmaktadır. Dişhekimliği eğitim programlarının akreditasyonu ve lisans gereklilikleri bölgesel olarak farklılık gösterir ve küresel olarak tanınan yeterlilik standartları yoktur.

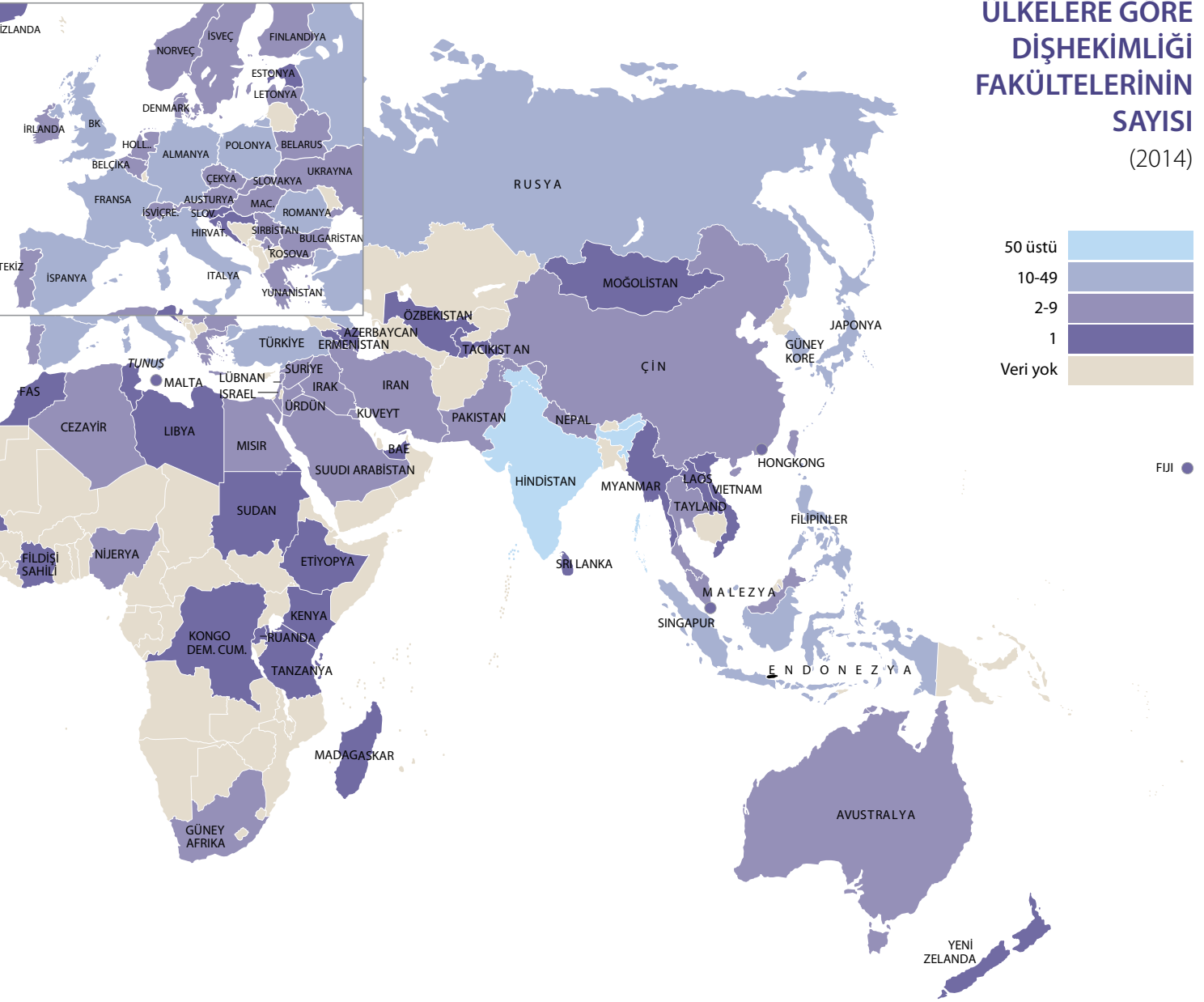
Dişhekimliği eğitiminin genel tıp eğitimiyle bütünleştirilmesi, uygulama kapsamını şekillendirmede ve dünya çapında ağız sağlığı profesyonellerinin sayısını ve etkinliğini artırmada çok önemli bir unsurdur. Etkili bir küresel ağız diş sağlığı iş gücü yaratmak için müfredat ve kurumsal reformlarla birlikte ağız diş sağlığı ve genel sağlık profesyonellerinin eğitimine yeterli kamu yatırımı yapılması gerekmektedir.

DIŞHEKİMLİĞİ EĞİTİMİNİN MALİYETİ

ABD'deki özel ve devlet dişhekimliği okullarında dişhekimliği mezunlarının yüklendiği, enflasyona göre ayarlanmış ortalama eğitim borcu 2004-11

ÜLKELERE GÖRE DİŞHEKİMLİĞİ FAKÜLTELERİNİN SAYISI (2014)

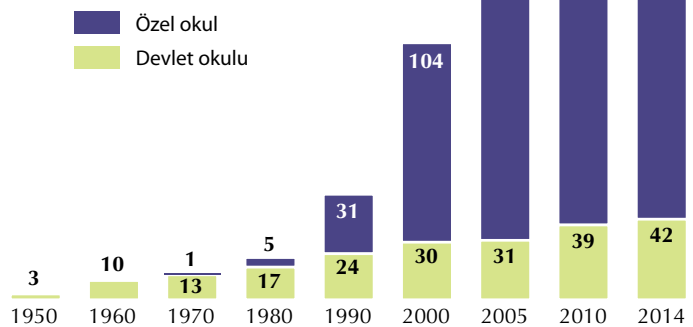

“... Dişhekimliği okullarındaki eğitimciler ... halk sağlığı hizmeti ve politikası, profesyoneller arası işbirliği, eleştirel düşünme ve karar verme, öz yönetim ve organizasyon kültürü ve kişilerarası bilgi alışverişi konusunda farkındalık geliştirecek bir müfredat sunma talepleriyle karşı karşıyalar.”

Young Guk Park, Kyung Hee Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi Dekanı, 2015

ÖZELE YÖNELİŞ

Hindistan'daki dişhekimliği fakültelerinin sayısı (1950–2014)

Erciyes'in gölgesinde, 36 yıldır mücadele içinde...

Geçtiğimiz sayımızda Eskişehir'le başladığımız dişhekimleri odaları dosyalarına bu sayıda Kayseri Dişhekimleri Odası'yla devam ediyoruz. 3224 sayılı TDB Kanunu'nun yayımlanmasıyla birlikte kurulan ilk 16 odadan biri olan Kayseri Dişhekimleri Odası'nın kurucu Başkanı Halit Erkiletlioğlu ve yine üç dönem Başkanlık yapan Tülay Tacettinoğlu'nun katkılarını aldığımız dosyamız vesilesiyle 2020'de Başkanlık görevini yürütürken Covid-19 sebebiyle yitirdiğimiz Emrullah Maraş'ı da bir kez daha anıyoruz. Aynı zamanda Yayın Kurulu üyemiz olan Kayseri Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu üyesi İnci Yağdıran'a yazı ve görsellerin derlenmesindeki çabalarından dolayı teşekkür ediyoruz.

1985'te 3224 sayılı Türk Dişhekimleri Birliği Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle bağımsız mesleki örgütlenme hakkının elde edilmesinin ardından kurulan ilk dişhekimleri odalarından biri de Kayseri Dişhekimleri Odası'dır.

Kayseri valisi **Yüksel Çavuşoğlu**'nun 18 Nisan 1986 tarihinde kurucu Yönetim Kurulu olarak **Halit Erkiletlioğlu** başkanlığında, **Mustafa Oğuztimur**, **Kemal Hasbahçeci**, **Habib Gülerik** ve **Rüştü Yurter**'i tayin etmesinin ardından hızlı bir çalışmaya başlayan ekip o yıllarda sayıları 60'ı ancak bulan dişhekimlerini tek tek dolaşarak üye yapmaya başladı.

İlk örgütlenme çabaları

Fakat Yasa'nın istediği asgari 100 üye sayısı için sadece Kayseri'deki dişhekimleri yetmiyordu. Erkiletlioğlu ve Oğuztimur Kırşehir, Nevşehir, Niğde ve ilçelerindeki meslektaşlarımızı da dolaşarak meslek örgütünün gerekliliğine ikna eder. Böylece

Kayseri Dişhekimleri Odası kurucu Yönetim Kurulu Kayseri Valisi Yüksel Çavuşoğlu'nu ziyaretleri sırasında (soldan sağa) Rüştü Yurter, Halit Erkiletlioğlu (Başkan), Habib Gülerik, Vali Yüksel Çavuşoğlu, Mustafa Oğuztimur, Kemal Hasbahçeci.

ilk kuruluş sayısı aşılarak Kayseri Dişhekimleri Odası'nın kuruluşu tamamlanır ve Oda Türkiye'de ilk kurulan 16 dişhekimleri odası arasına girer. ➔

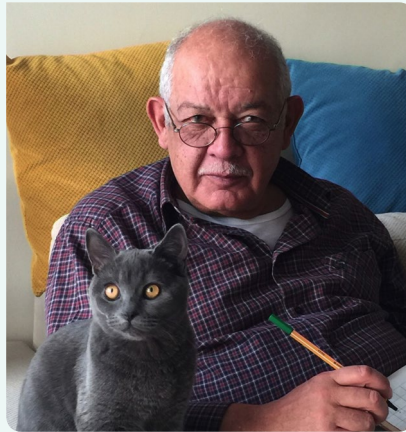
Kayseri Dişhekimleri Odası Kurucu Başkanı Halit Erkiletlioğlu:

Dört ili kapı kapı dolaştık

Kayseri Dişhekimleri Odası kurulmadan önce meslek örgütü çalışmalarını nasıl yürütülüyordu?

Türk Tabipler Birliği'ne bağlıydık. Kayseri, Yozgat, Kırşehir Tabip Odası'nın 1953 tarihinde kuruluşundan itibaren, oda idare heyetinde dişhekimleri bir üyeyle temsil ediliyorlardı. İdare heyetinde ilk temsilcimiz 1954 senesinde Mustafa Akyürek'tir. 1958'de Seyfi Söylemez, 1959-1960'ta Safi Yiğitsoy, 1961'de Cavit Üçer, 1962-63'de Turan Nesimi Küçükustaoğlu, 1965'te Hilmi Şencan, 1968'de Kemal Hasbahçeci, 1978-79'da da ben dişhekimleri temsilcisi olarak görev yaptım.

7 Haziran 1985 tarihinde TBMM'de kabul edilen 3224 sayılı Türk Dişhe-

kimleri Birliği Kanunu'na istinaden Kayseri Valiliği benim başkanlığında bir heyeti kurucu Yönetim Kurulu olarak görevlendirdi.

Başlangıçta faaliyetleriniz hangi noktalarda yoğunlaşıyordu?

Öncelikle tabii 100 üyeyi bulup örgütlenmeyi sağlamamız gerekiyordu ama Kayseri'deki sayı yeterli değildi, Mustafa Oğuztimur'la işi gücü bırakıp, Kırşehir, Nevşehir, Niğde ve ilçelerindeki meslektaşlarımızı kapı kapı dolaşarak meslek örgütümüzün camiamıza ne faydalar sağlayacağını anlatarak ikna ettik ve odanın kuruluşunu tamamladık.

Sultanhamam Mahallesinde bir daire kiraladık. Bir faks makinası olarak kendi ikinci telefonumu da odaya tahsis ettim.

Örgütlenmeden sonra ikinci önemli mücadelemiz tabii ki sahte hekimlerle

Henüz bir bütçesi ve imkânı olmayan Oda'ya birkaç meslektaşımızın katkısıyla Sultanhamam Mahallesinde bir daire kiralanır ve tefrişi yapılır. Oda sekreterliğine de o sıralarda Sağlık Müdürlüğünden emekli olmuş olan **Mehmet Kabtan** getirilir.

Oda Yönetim Kurulu'nun o dönemde en çok emek harcadığı konuların başında kendi örgütlenmesini sağlamak geliyordu. Öncelikle dişhekimlerinin örgütlü çalışmanın faydalarına ikna edilmesi gerekiyordu. Zira Oda'ya maddî ve fiili katkı çok önemliydi.

Tehditler, saldırılar...

Bir diğer önemli mücadele konusu da sahte dişhekimleriydi. Sahte dişhekimleriyle mücadele başlangıçta hiç kolay olmaz. Çünkü Sağlık birimleri halâ 1928 yılında çıkarılmış olan "Tababet ve Şuabatının İcrasına Dair Kanun"la yönetiliyordu ve bu kanuna göre meslek şartlarına uymayanlara uygulanacak yasal müeyyide çok yetersizdir. Ayrıca bu mücadeleyi yapacak sağlık müdürlükleri, savcılık ve mahkemeler de konuyu yeterince ciddiye almaz. İlk yıllarda bu mücadele sırasında Başkan Halit Erkiletlioğlu sık sık tehdit telefonları alır ve bir seferinde otomobiline asit dökülür.

Bu yoğun örgütlenme faaliyetinin ardından 26-27 Temmuz 1986'da ilk Genel Kurul toplantısı yapılır ve Halit Erkiletlioğlu (Başkan), Mustafa Oğuztimur (Başkan Vekili), **Sadullah Çetin** (Sayman), **Remzi Çetiner** (sonra

Kurucu Yönetim Kurulu yan sayfadaki fotoğraftan 23 yıl sonra dönemin Valisi Mustafa Bilici'yle birlikte

Rüştü Yurter), **Alaattin Duru** (sonra **İbrahim İmamoğlu**) ilk yönetim kurulunu oluşturur.

Bayrak elden ele taşındı

Daha sonra her iki yılda bir yapılan olağan genel kurullarda sırasıyla Emrullah Maraş, **Hamdi Alçı**, Emrullah Maraş (dört dönem), **Tülay Tacettinoğlu** (üç dönem), **Umut Kural**, **İlhan Karacalar**'dan sonra tekrar Emrullah Maraş ve son olarak da **Tamer Şenel** Oda Başkanlığı görevini yerine getirir.

Oda'nın ilk Disiplin Kurulu Başkanlığına Kemal Hasbahçeci, üyeliklere **Nihat Doğan**, Remzi Çetiner, **Mehmet Demirayak** ve **Mehmet Özkırşehirli** seçilmişlerdi. Daha sonra yine iki senelik periyot-

Covid-19 salgınından önce Şubat 2020'de yapılan son TDB Başkanlar Konseyi toplantısına Emrullah Maraş ev sahipliği yapmıştı.

mücadeleydi. Bu mücadele sırasında karşılaştığımız sıkıntılara örnek olarak hergün aldığımız tehdit telefonlarını ve arabama asit dökmelerini gösterebilirim.

İlk Olağan Genel Kurul'da da yine siz Başkanlığa seçilmişsiniz...

Evet, Temmuz 1986'da yapılan ilk Olağan Genel Kurul'da benim başkanlığında Mustafa Oğuztimur, Sadullah Çetin, Rüştü Yurter ve İbrahim İmamoğlu'nun bulunduğu bir Yönetim Kurulu oluştu.

Bugün Kayseri'de iki de dişhekimliği fakültesi bulunuyor değil mi?

Evet, Erciyes Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi, 2001'de kurulmuş ve 2004 yılında küçük bir birim içerisinde klinik hizmetleri vermeye başlamıştı. Fakülte 2005-2006 eğitim yılında 25 öğrenciyle eğitime başladı ve bu yıl

Erciyes Ü.D.F.'nin bir mezuniyet töreninde Kayseri Dişhekimleri Odası'nın ilk Başkanı Halit Erkiletlioğlu (sol başta) ve 2020'de yitirdiğimiz Başkan Emrullah Maraş dereceye giren öğrencilerle.

itibariyle 12. dönem mezunlarını verdi. 2004 yılında toplam 11 kişilik kurucu akademik kadrosuyla faaliyete başlayan Erciyes Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi, bugün 47 öğretim üyesi ve 71 araştırma görevlisiyle ülkemizin önemli bir eğitim kurumu olmuştur.

Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi de bir Vakıf Üniversitesi bünyesinde 2014 yılında kuruldu.

2020 yılında 23 öğretim üyesiyle eğitime başladı.

Dişhekimliğinin bugününü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Dişhekimlerimiz çağdaş dünya dişhekimleri arasında seçkin bir yer tutmaktadırlar. Ancak ülkemizde ülkenin ihtiyacı kadar hekim yetiştirilme plânlaması yapılmadığı gibi ayrıca sahte hekimlerin çalışmasına mâni olacak radikal önlemler de getirilememiştir.

Kamuda çalışan dişhekimleri halen ikinci sınıf sağlık elemanı statüsünden kurtulamamıştır. Bu sektör, dişhekimliği odalarının kurulması bir nebze düzenlenmişse de bu konuda hem dişhekimlerine ve hem de Sağlık Bakanlığına görevler düşmektedir. Ayrıca dişhekimliği hizmetini almakta olan kamuoyunun da bilinçlendirilmesi önem taşımaktadır.

larla Kemal Hasbahçeci, **Orhan Aslantaş**, Halit Erkiletlioğlu, Nihat Doğan ve Halit Erkiletlioğlu (2000 yılından itibaren beş dönem) başkan olarak seçildiler.

1986 yılında ilk Olağan Genel Kurul sonrası bir gazete kupürü.

2022 tarihi itibarıyla 589 üyesi bulunan Kayseri (Kırşehir, Nevşehir, Niğde) Dışhekimleri Odası, kurulduğu günden itibaren meslektaşlar arasında uyum ve birliği sağlamak, mesleğin sorunlarını resmî mercilerde ve kamuoyunda çözmeye çalışmak, sahte dışhekimleri ile mücadele etmek, meslektaşların eğitim sonrası gelişmesini sağlamak üzere konferanslar, seminerler, paneller düzenlemenin yanı sıra çeşitli sosyal etkinliklerle de meslektaşlar arasında sosyal ilişkileri geliştirmek için çaba harcamaktadır.

1997'den bu yana Oda sekreteri olarak görev yapan Hatice Demir, her türlü konuda Yönetim Kurulu'nun en önemli yardımcısı. Demir, Oda üyeleriyle iyi iletişimi ve güler yüzlülüğüyle meslektaşlarımızın da sempatisini kazanmış durumda.

Kayseri Dışhekimleri Odası, ilki 27-28 Şubat 2004'te Tülay Tacettinoğlu'nun Oda Başkanlığı döneminde Nevşehir'de, ikincisi de 28-29 Şubat 2020'de aynı yıl yitirdiğimiz Emrullah Maraş'ın Başkanlığı döneminde Kayseri'de olmak üzere iki kez de TDB Başkanlar Konseyi toplantısına ev sahipliği yapmıştır.

2002-2008 dönemi Kayseri D.O. Başkanı Tülay Tacettinoğlu:

Sahte dışhekimlerinin saldırılarına maruz kaldık

Odamızın olağan genel kurullarına ilk olarak 1992 senesinde katıldım, yedek listedeydim. Daha sonra 1994'te Odamızın Yönetim Kurulu'na giren ilk kadın olarak Başkan Vekilliği görevini üstlendim. Bu görevi dört dönem Emrullah Maraş başkanlığındaki yönetim kurullarında devam ettirdim. 2002 yılındaki Genel Kurul'da Odamızın ilk ve şimdilik tek kadın Başkanı oldum. Üç dönem başkanlık görevini devam ettirdim. 2008'de ise yine ilk kadın olarak Oda Disiplin Kurulu'na seçildim.

TDB genel kurullarına uzun süre Oda delegesi olarak katıldım. 2014'te Oda genel kurulunda tekrar Başkan Vekilliği görevine seçildim. Üç dönem de bu görevi yürüttüm. TDB Kadın Komisyonu'nda kadın meslektaşlarımızın sorunları hakkındaki çalışmalarda yer aldım. TDB'nin Nisan 2019'da yapılan Olağanüstü Genel Kurulu'nda Yüksek

Disiplin Kurulu'na seçildim. Bu görevimle Kayseri Dışhekimleri Odası'ndan TDB organlarına seçilen ilk kişi oldum. Bu dönem YDK Başkanı olan **Mustafa Oral**'ı Covid-19 sebebiyle kaybettiğimizi üzülererek öğrendik. Kendisine Allahtan rahmet diliyorum.

Oda Başkanlığım döneminde Şubat 2004'te Nevşehir'de TDB Başkanlar Konseyi toplantısına ev sahipliği yaptık. Kanayan yaramız olan sahte dışhekimleriyle mücadelemize başkanlığım döneminde de devam ettik. Önce Odamızın kapısı, birkaç gün sonra da benim muayenehanemin kapısı kırıldı. Daha sonra Niğde Oda temsilcimiz **Sevgi Özbek**'in arabasına benzin döküp yaktılar. Temsilcimizi yalnız

birakmadık ve oda yönetimi olarak Niğde ye giderek İl Sağlık Müdürlüğü ve İl emniyet müdürlüğüne ziyaretlerde bulunarak durumum ciddiyyetini anlattık.

Sahte dışhekimlerine yönelik hapis cezalarının düşürülmesi girişimine TDB itiraz etti ve tüm Oda yöneticileriyle TBMM'ye gidildi. Dönemin Sağlık Bakanı **Recep Akdağ** ile görüşüldü. Ben de Kayseri milletvekilleriyle görüşmeler yaparak kanun değişikliğinin sakıncalarını anlattım.

Birçok sosyal sorumluluk faaliyetinde bulunduk. Kayseri Melikgazi Belediye Meclis üyesi Dışhekim **Çetina Örtün** ile okullarda dış taraması yaparak dış sağlığı bilgileri verdik. Meslektaşlarımıza iftar yemekleri, bilimsel toplantılar düzenledik.

Pandemi başladığından bu yana Kayseri'de meslektaşlarımızdan önce **Ahmet Sırsaklar**, daha sonra **Mustafa Kütahne**ci ve Oda Başkanımız Emrullah Maraş vefat etti. Bu vesileyle Türkiye genelinde Covid-19'dan kaybettiğimiz bütün meslektaşlarımıza da Allah'tan rahmet diliyorum.

Dış hekimleri de eylem hazırlığı içerisinde

2004 yılında Kayseri'de yapılan TDB Başkanlar Konseyi toplantısının basındaki yansımaları.

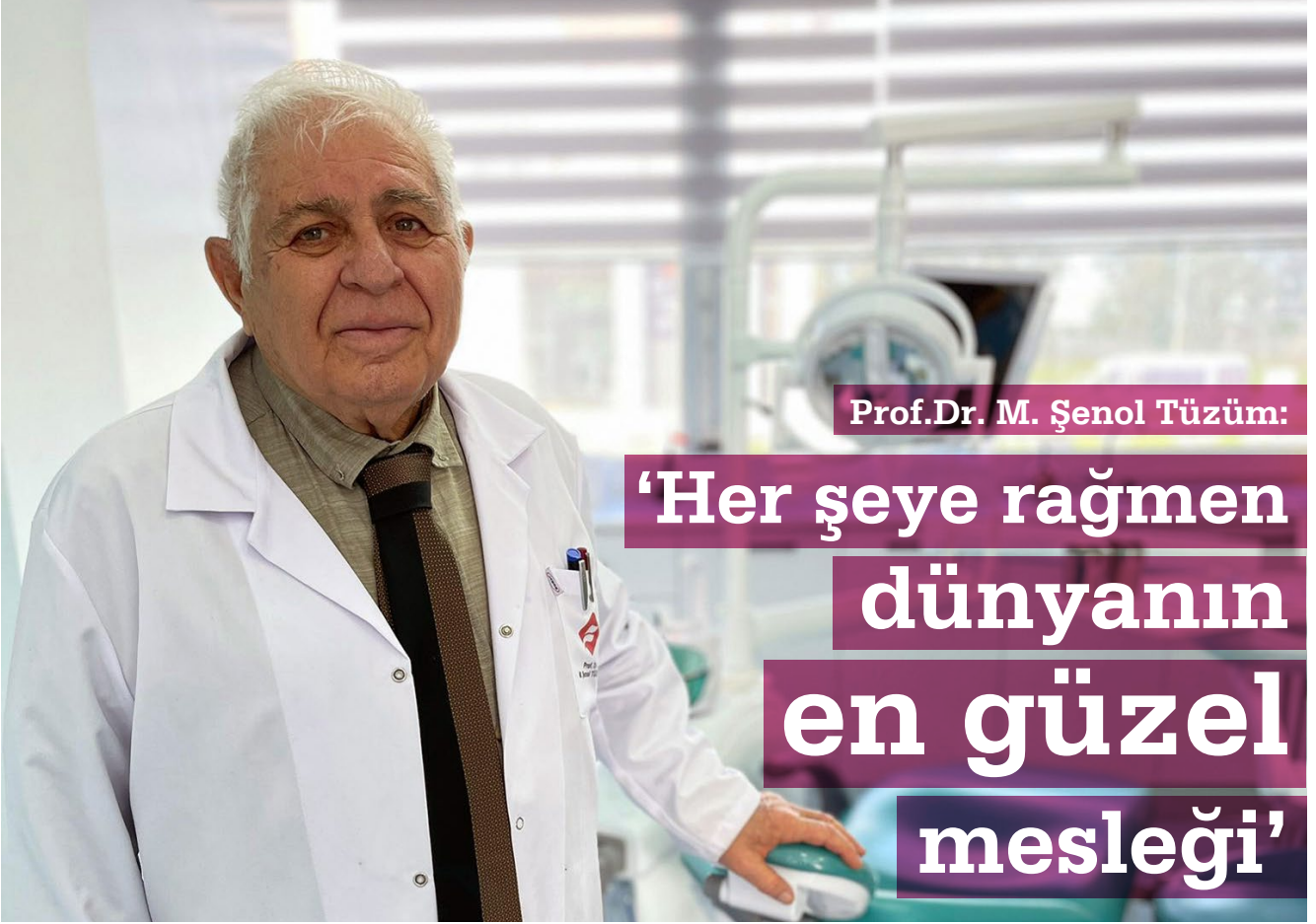

KREDİLENDİRİLEN ETKİNLİKLER

SDE Yüksek Kurulu'nun Ocak 2022 tarihli toplantısında değerlendirilen etkinlikler:

Antalya Dişhekimleri Odası	Tel: 0242 237 52 52	Istanbul Dişhekimleri Odası	Tel: 0212 225 03 65
Bilimsel Etkinlik Şubat 2022-1 22 Şubat 2022		Bilimsel Toplantı Mart 2022-1 (Direkt - İndirikt Kompozit Uygulamaları) 23 Mart 2022	
Istanbul Dişhekimleri Odası	Tel: 0212 225 03 65	Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32
Online Bilimsel Toplantı Şubat 2022-1 (Dişhekimliği Radyolojisi) 23 Şubat 2022		Perşembe Akşamı Seminerleri Mart 2022-3 (MRONJ Hastalığı, Güncel Tedavi Yaklaşımları) 24 Mart 2022	
Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32	Istanbul Dişhekimleri Odası	Tel: 0212 225 03 65
Perşembe Akşamı Seminerleri Şubat 2022-1 (Daimi Dişlerde Vital Pulpa Tedavileri ve Kanal Tedavisine Üstünlükleri) 24 Şubat 2022		Online Bilimsel Toplantı Mart 2022-2 (Periodontal Hastalık Sınıflaması ve Tedavi Planlaması) 30 Mart 2022	
Denizli Dişhekimleri Odası	Tel: 0258 264 41 03	Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32
Denizli Dişhekimleri Odası - Pamukkale Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Günleri -1 26 Şubat 2022		Perşembe Akşamı Seminerleri Mart 2022-4 (Minimal İnvaziv Çürük Temizleme Yöntemleri) 31 Mart 2022	
Istanbul Dişhekimleri Odası	Tel: 0212 225 03 65	Istanbul Dişhekimleri Odası	Tel: 0212 225 03 65
Bilimsel Toplantı Mart 2022 (Dişhekimliği Radyolojisi- İmplant Planlaması ve Kalibrasyonu) 2 Mart 2022		Bilimsel Toplantı Nisan 2022 (Temel Periodontoloji) 6 Nisan 2022	
Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32	Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32
Perşembe Akşamı Seminerleri Mart 2022 (Estetik Diş Hekimliğinde Güncel Materyaller) 3 Mart 2022		Perşembe Akşamı Seminerleri Nisan 2022 (Orofonksiyonel Fonksiyon Bozuklukları ve Tedavisi) 7 Nisan 2022	
Istanbul Dişhekimleri Odası	Tel: 0212 225 03 65	Istanbul Dişhekimleri Odası	Tel: 0212 225 03 65
Online Bilimsel Toplantı Mart 2022 (Kalp Hastalarında Diş Tedavisine Yaklaşım) 9 Mart 2022		Online Bilimsel Toplantı Nisan 2022 (Teşhisten Tedaviye Odontojenik Tümörler) 13 Nisan 2022	
Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32	Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32
Perşembe Akşamı Seminerleri Mart 2022-1 (Başarının Anahtarı: Flep Yönetimi) 10 Mart 2022		Perşembe Akşamı Seminerleri Nisan 2022-1 (Fiberle Güçlendirilmiş Restorasyonlar) 14 Nisan 2022	
Antalya Dişhekimleri Odası	Tel: 0242 237 52 52	Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32
Bilimsel Etkinlik Mart 2022 15 Mart 2022		Perşembe Akşamı Seminerleri Nisan 2022-2 (Büyük Azı keser Hipomineralizasyonu (MIH)) 21 Nisan 2022	
Istanbul Dişhekimleri Odası	Tel: 0212 225 03 65	Antalya Dişhekimleri Odası	Tel: 0242 237 52 52
Online Bilimsel Toplantı Mart 2022-1 (Direkt - İndirikt Kompozit Uygulamaları) 16 Mart 2022		Bilimsel Etkinlik Nisan 2022 26 Nisan 2022	
Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32	Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32
Perşembe Akşamı Seminerleri Mart 2022-2 (Normal Kemik Mimarisindeki Değişimler: Kemik Displastik Lezyonları) 17 Mart 2022		Perşembe Akşamı Seminerleri Nisan 2022-3 (Endodontide Biyoseramik İçerikli Tamir Materyallerinin Güncel Kullanımı) 28 Nisan 2022	
Malatya Dişhekimleri Odası	Tel: 0422 323 81 90	Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32
Malatya 2. Ulusal Dişhekimliği Kongresi 18-19 Mart 2022		Perşembe Akşamı Seminerleri Mayıs 2022 (İmplantüstü Protezlerde Ölçü) 12 Mayıs 2022	
Istanbul Dişhekimleri Odası	Tel: 0212 225 03 65	Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276 224 13 32
Bilimsel Toplantı Mart 2022 Paneli (Her Yönüyle Temporomandibular Eklem) 20 Mart 2022		Perşembe Akşamı Seminerleri Mayıs 2022-1 (Restoratif Diş Hekimliğinde 3B Yazıcı Uygulamaları) 26 Mayıs 2022	
Antalya Dişhekimleri Odası	Tel: 0242 237 52 52	Antalya Dişhekimleri Odası	Tel: 0242 237 52 52
Bilimsel Etkinlik Mart 2022-1 22 Mart 2022		Bilimsel Etkinlik Haziran 2022 7 Haziran 2022	

Prof.Dr. M. Şenol Tüzüm:

'Her şeye rağmen dünyanın en güzel mesleği'

Süleyman Demirel Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nin Kurucu Dekanı hocamız Prof.Dr. Mustafa Şenol Tüzüm 1963'te Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nin ilk öğrencileri arasına girdiğinden bu yana yaklaşık 60 yıldır mesleğin içinde. Emekli olmaya direnen Tüzüm halen ders vermeye devam ediyor. Söyleşimiz sırasında çocukluk hayalinin dişhekimliği değil askerlik olduğunu aktaran Prof.Dr. Tüzüm bu hayalinin acı bir şekilde sonlanmasının ardından girdiği dişhekimliği mesleğini artan olumsuzluklara rağmen çok sevdiğini ifade ediyor.

Biraz kendinizden bahseder misiniz?

1943'te Kars'ta doğdum. 40 günlükken İzmir'e gitmişiz. Babamın asker olması sebebiyle devamlı yer değiştiriyorduk. İlkokulun her sınıfını farklı bir yerde okudum. İlkokula İzmir Bornova'da 9 Eylül İlkokulu'nda başladım, ikinci sınıfı İzmir Narlıdere'de, üçüncü sınıfı Seydiköy'de, dördüncü sınıfı Kars'ta tamamladım. 1952'de babam Kore Savaşı'na gidince dedemin yanına Kars'a yerleşmiştik. Beşinci sınıfın yarısını Kars'ta yarısını Diyarbakır'da okudum.

Ortaokul biraz daha istikrarlı geçti; babam Elazığ'a tayin olmuştu, or-

taokulun tamamını orada okudum. Sonra Çankırı'ya tayin oldu ve liseyi de 'Taş Mektep' adıyla bilinen Çankırı Lisesi'nde tamamladım.

Tüzüm'ün asker olma hayali okula asker elbisesiyle gittiği çocukluğuna dayanıyor.

Dişhekimliği bilinçli bir tercih miydi?

Aslında hekim olmak istemiyordum, hiç akıldında bile yoktu. Asker olmak istiyordum, başka da hiçbir hedefim yoktu. Askerliği o kadar seviyordum ki, ilkokula asker üniforması ile gidiyordum. Babam asker olmamı hiç istemiyordu, ondan habersiz Ankara'da Kara Harp Okulu sınavına girip kazandım.

Babanız itiraz etmedi mi?

Ev sahibimizin oğlu KHO matbaasında çalışıyordu. Onun vasıtasıyla haber gönderdim babama, o tarihlerde ev ve cep telefonları yoktu. Ertesi

gün babam okula geldi, boynunu büktü, 'hayırlı olsun' dedi. Okul başladı, çok mutluydum...

Neden ayrıldınız peki?

Türkiye'nin siyasi çalkantıları bizi de vurdu. Bir yıl sonra 1963'te **Talat Aydemir** ayaklanması sebebiyle bütün okulu ihraç ettiler. Tekrardan üniversite sınavına girmek zorunda kaldık.

Yüksek Denizcilik Okulu'nu yazacaktım, annem "oğlum, şu maceralı işlerden bir vazgeçer misin" dedi. "E, ne yazayım" dedim, "dişhekimliği yaz" dedi. O zamanlar tek bir dişhekimliği fakültesi vardı; Hacettepe ve Ankara dişhekimliği

fakülteleri de yeni kurulu-
yorduk. Annemin sözünü
dinleyeyim dedim, üç
dişhekimliği fakültesini de
yazdım. Ankara Üniver-
sitesi Dişhekimliği Fakül-
tesi'ni kazandım ve aldığı
ilk öğrenciler arasında yer
aldım. 21 öğrenci almıştı,
11'i benim gibi Kara Harp
Okulu'ndan ayrılanlardı..

Dişhekimliğini çok
sevdim ve beş yıl hiç fire
vermeden okudum.

Eğitim süresi dört yıl mıydı?

Hayır, beş yıl okuduk. Öğ-
renciliğimiz çok güzel geç-
ti, 21 arkadaş kardeş gibi
olduk biz. Hocalarımızla
da ilişkilerimiz çok iyiydi.
Cihat Borçbakan Hoca
başta olmak üzere **İlhan
Çuhadaroğlu, Nurettin
Günay** gibi hocalarımız
da asker kökenli, Gülha-
ne'den gelme hocalardı.
Herkes bir gadre uğramıştı
açıkçası.

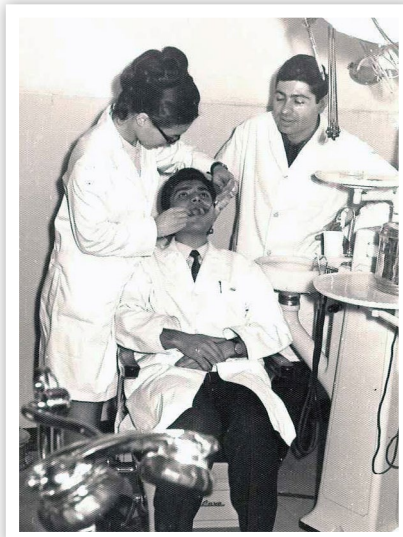
Biz orada askeri okuldan
gelme alışkanlıklarımıza
devam ediyorduk. Bu asker
kökenli hocalarımıza topuk
selamı veriyorduk, esas
duruşa geçiyorduk. Öğ-
rencilerden alet, malzeme
istenirdi. Cihat Hoca bizim
sınıftan aldırılmamıştı me-
sela. Cerrahi sevgisini bana
aşılıyan Cihat Hoca'dır,
elimden tutarak bana diş
çektirtmiştir. Profesör
olduktan sonra Atatürk
Ü.D.F.'ndeyken oraya
davet etmişim kendisi-
ni. Son görüşmemiz ora-
da oldu, sonra kaybettik
hocamızı.

Hocalardan başka hatırladıklarınız...

Şakir abi vardı, **Şakir
Akça**. Sonra rektörlük
de yaptı, ondan çok şey-
ler öğrendik. **Suphi Ko-
nukman** ve eşi **Şefika
Hanım**, yine çok değerli
insanlardı. **Mustafa
Türker** arkadaşım, o

da biz öğrenciyken asistan
olarak girmişti, **Asriye
(Mocan)** Hanım gibi.
Rezzan İçkam vardı,
Fransa'dan gelmişti. **Ulu-
say (Koryak)** abiden çok
şey öğrendim, bana çok da
yardımı olmuştur. **Bülent
Başaran** Hocamız vardı,
son derece kibar bir insan-
dı. Biz öğrencisi olmamıza
rağmen hiçbir zaman
isimle hitap etmezdi; 'Dok-
tor Bey' ya da 'Şenol Bey'
derdi, öyle bir nezaketi
vardı. 1969'da ben evle-
nirken bu saydığım hoca
ve arkadaşlarımın çoğu da
düğünümü geldi. Pedodon-
ti dersimize gelen **Bedii
Küçüküçerler** hocamızı
da unutmadım, Ameri-
ka'dan eğitim almıştı.
Almanya'dan eğitim almış
**Dr.Dr. Ahmet Hamdi
Turgut** hocamızdan da
çok şey öğrendik.

Temel bilimlerde deo-
ntoloji hocamız **Feridun
Nafiz Uzluk**'tu. Tıp
etiğini ondan öğrendik.
Ondan öğrendiklerimle
bugün hekimlik adına
yapılan bazı uygulamaları
eleştiriyorum. Hekimlerde
-tabii genelleme yapmı-
yorum ama- etik değerle-
rin giderek zayıfladığını
görüyorum ki bu şiddet

Asistanları Asriye Mocan dönem arkadaşı
Hüsnü Yavuzylmaz'ı muayene ederken
(1967).

Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Okulu Müdürü Prof.Dr. Cihat Borçbakan
ve öğrenci arkadaşlarıyla (1963). Şenol Tüzüm önde ortada.

olaylarının bir kısmının
etik kurallara uyulmasıyla
önlenebileceği kanaatinde-
yim. Hasta acılıdır, onun

*'Çalışmaktan başka
tүrlü zaman geçirmeyi
bilmem. Ben fakülteye
gideceğim, birileri
bana bir şeyler
soracak, öğrenciler
yanıma gelecek...
Ben bunlardan mutlu
oluyorum.'*

şiddet haricindeki bazı
davranışları hoş görülebi-
lir. Hekimin bunu değer-
lendirebilecek deontolojik
bilgiye sahip olması
gerekir.

Öğrencilik hayatınız- da sizi etkileyen, hatı- rınızda kalmış olaylar var mı?

Dördüncü sınıfta
farmakoloji sınavına
girdim. Çok da iyi
çalışmışım. **Şükrü
Kaymakçalan** hoca-
mız sınav sorumlusu
idi. "Hyalüronidaz
nedir?" diye sordu
hoca. Çok çalışmaktan
aklıma gelmedi, "bu
anlatılmadı galiba ho-
cam" dedim. Sen misin
diyen, kolumdan tut-

tuğu gibi dışarı attı beni,
"hocaya karşı sen nasıl
bunu dersin" diye... Şimdi
bana öğrencilerimden
"hocam bu konu anlatıl-
madı" diyenler oluyor ama
onlara hocamın tepkisini
veremiyor ve bu örneği
veriyorum.

Diğer hocaların araya
girmesiyle beni tekrar
sınava aldılar, ne sorul-
duysa bilmeme rağmen
"senin hakkın A ama bu
davranışından dolayı B ve-
riyorum" diye geçirdi beni.
Hepsini rahmetle anıyo-
rum, üzerimizde emekleri
vardır. Mutlaka bu olaydan
dersler çıkardım.

Öğrencilik döneminin öğrenci eylemlerinin geliştiği döneme denk geliyor. Sizin dahliniz oldu mu bu harekete?

Yok, hiçbirine katılmadım;
bir darbe yemiştik zaten,
ondan sonra da siyasetten
hep uzak durdum. Bütün
hayatımı etkiledi o olay.

Mezuniyetten sonra nasıl devam ettiniz?

Mezun olunca Samsun'da
münhal bir kadro buldum
ve devlet hastanesinde diş
polikliniğini kurdum. Eşim
de oraya geldi ve evlendik.
Mutlu bir hayatımız vardı
ama maaşım azdı, sosyaliz-
asyon bölgesine geçmek →

istedim ve Trabzon'a gittik.

Trabzon'da göğüs hastalıkları hastanesine tayin olmuşum. Başhekimimiz Türkiye'de veremle savaşın öncülerinden olan **Dr. Makbule Dıblan**'dı. Beni oğlu gibi sevdi, ben de onu annem gibi sevdim. Beni Sağlık Bakanlığı onaylı Başhekim Yardımcısı yaptı ki Türkiye'de ilk defa bir dişhekimini genel bir hastanede başhekim yardımcısı oluyordu. Oradaki birbuçuk yılım çok güzel geçti ama Makbule Hanım rahmetli olunca ayrıldım ve Atatürk Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'ne başvurdum.

Fakülteye geçme kararını nasıl aldınız?

Giresun SEKA'ya dişhekimisi olarak girme ihtimalim de vardı. Bu karar aşamasındayken Ankara Kızılay'da hocam İlhan Çuhadaroğlu'na rastladım. Konuşurken durumumdan bahsettim. "Oğlum" dedi, "SEKA'ya her zaman girersin, asistanlığa daha sonra girmen mümkün olmaz. Sen gel Fakülteye gir". Onun da aklıma girmesiyle Atatürk Üniversitesi'ne başvurdum. Fakülte yeni kurulduğu için Dekan Kulak burun Boğaz hocası **Prof.Dr. Tali Ural**'dı. Eşim sağlık kolejinde öğretilendi. Dekan da aynı zamanda Sağlık Koleji'nin

de müdürüydü; ikiniz de gelin dedi ve Erzurum'a gittik, sene 1970.

Cerrahi bölümüne asistan olarak girdiniz...

Evet ama önümde hocam yoktu. Dekanımız KBB'ci olduğu için onların bölümündeki sinüs ameliyatlarını vs. izledim sürekli. Ameliyatlara katılıp kendimi yetiştirmeye çalışıyordum. Kitaplardan destekleyerek kendimi yetiştirdim. Beni yetiştiren bir hoca olmamıştır malesef; zamanında Cihat Hocadan öğrendiğim bilgi-

"Yolda yürürken gelip elimi öpüyorlar, 'hocam ben sizin öğrencinizdim' diyorlar. Bakıyorum saç biraz beyazlamışsa diyorum ki 'bu Atatürk Üniversitesi'nden', biraz daha gençse 'bu Süleyman Demirel Üniversitesi'nden', daha da gençse Kıbrıs'tan!"

lerle devam ettim.

Erzurum'da yaşamak o zamanlar daha da zordu. Hava şartları çetin, ulaşım zor... Doktora tezimi çene kırıkları üzerine yapmıştım. Batılı ülkelerde çene kırıklarında sınıflandırma trafik kazaları, endüstri kazaları vb. şeklinde yapıyordu. Bense buz üzerinde kayarak düşme ya da başına buz isabet eden insanların düşmesi, yumruk gibi klasmanlar yapıyordum! Erzurum'da o zaman trafik yok ki kazası olsun.

Akademik kariyeriniz nasıl ilerledi?

Doktoramı dört yılda tamamladım. Sonrasında doçentliğimi de profesörlüğümü de Atatürk Üniversitesi'nde aldım; o zamanlar profesörlük YÖK Genel Kurulu'ndan alınıyordu. Nihayetinde 1996'ya kadar Atatürk Üniversitesi'nde görev yaptım.

Dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel kendi adını taşıyan Dişhekimliği Fakültesi'ni açarken (24 Temmuz 1997).

Kurucu Dekan olarak başladığınızda Fakültenin manzarası nasıldı?

Eğitim kadrosu yoktu bir kere. Benden başka kimse yoktu.. İzmir'den ve Ankara'dan doktoralarını almış birkaç öğretim üyesi aldık ama büyük oranda kendi eğitim kadromuzu kendimiz yetiştirdik. Daha sonra Atatürk Üniversitesinde benimle birlikte çalışan arkadaşlarım **Zuhâl Kırcıoğlu** ve **Üstün Gülüdağ** aramıza katıldılar, bana destek oldular

Fiziki imkanlar da çok iyi değildi. Sadece dönemin Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel** ve kardeşi **Şevket Demirel**'den hıma-ye görüyorduk. Teknik destek zayıftı, ünit nasıl kurulur bilmiyorlar, tek tek her işle uğraşmak zorunda kalyordum.

Sonraki yıllarda nasıl gelişti Fakülte?

Bence çok hızlı gelişti. Şu anda da Türkiye'nin en iyi dişhekimliği fakültelelerinden biridir Süleyman Demirel Üniversitesi. Başlangıçta 30 öğrenci alıyorduk. Hatta YÖK her seferinde buna bazı ilaveler yapıyordu, ben her seferinde karşı çıkıyordum, "bizim kapasitemiz buna uygun değildir" diye.

Zaman içerisinde Fakültenin başlan-

(Üstte solda) Süleyman Demirel Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'ndeki ilk ekibiyle (1997). Dişhekimliği Fakültesi Dekanları Toplantısı (2002).

gıçta olan eksikliklerinin birçoğunu giderdik. Hatta ben ilk diploma töreninde ağladım; “Çocuklar ben size söz verdiklerimin hepsini gerçekleştiremedim” dedim. Bir takım sıkıntılar yaşadık çünkü. Ama SDÜ Dişhekimliği Fakültesi’yle iftihar ediyorum yine de, ustalık eserim olarak görüyorum. Fakültenin tabelasını bile rahmetli eşimle birlikte asmıştık.

Kaç yıl dekanlık yaptınız?

1996-2002 arasında iki dönem Dekanlık yaptım. Yaklaşık yedi yıl dekanlık yaptım. 2010 yılında yaş haddinden emekli olana kadar da öğretim üyesi olarak çalıştım.

Uzunca bir dönem 30 öğrenci olarak devam etmiş Fakülteniz ama sonra birden katlanarak artmış, bugün 120’nin üzerine çıkmış...

Benim olduğum dönemde elimden geldiğince engelledim. Sonraki yıllarda zaten her yerde ipin ucu kaçtı. Deontoloji derslerinde önceden Türkiye’deki fakültelerden bahsederken hepsinin kuruluş tarihlerini, kurucu dekanlarına kadar ezberden bilirdim. Şimdi fakültelerin çoğunun adını bile bilmiyorum. İngiltere’de de çalıştım, oradan biliyorum, fakülte

ihtiyaç halinde açıldığı gibi ihtiyaç kalmaması durumunda kapanabiliyordu da.

Anladığımız kadarıyla akademik hayatı sevmişsiniz...

Çok. Zaman zaman yaşanabilecek çekişmelerin de dışında kalmışım. Öğrencilerimden de hep sevgi saygı görmüşümdür. Akademik hayatın en çok da bu tarafını sevmişimdir; yolda yürürken gelip elimi öpüyorlar, “hocam ben sizin öğrencinizdim” diyorlar. Bakıyorum saç biraz beyazlamışsa diyorum ki “bu Atatürk Üniversitesi’nden”, biraz daha gençse “bu Süleyman Demirel Üniversitesi’nden”, daha da gençse Kıbrıs’tan!

Çocuklarınızdan dişhekimi olan oldu mu?

Hayır, üç kızım var; biri eczacı, biri Kimya Mühendisliğinde Yardımcı Doçent, biri de kimyager. Torunlarımdan biri dişhekimliğine girmişti ama bu pandemi sırasında soğudu okuldan, ayrıldı; ona çok üzülüm, İTÜ’de okuyor şimdi.

Emekli olmaya direndiğinizi görüyoruz. 2010’dan sonra neler yaptınız?

Devletten emekli oldu-

ğumda “ben emekliliği yapmam” diye düşündüm. 10 yıl kadar Kıbrıs’ta Yakın

Doğu Üniversitesinde çalıştım. İki yıl kadar önce eşimi kaybettiğimde biraz bunalımlı bir dönem yaşadım; Sonra Güzelyurt’ta Sağlık ve Toplum Bilimleri Üniversitesi’ne geçtim. Bir yıl da orada çalıştıktan sonra yine Kıbrıs’ta yeni kurulan Final Üniversitesi’nden çok ısrarla çağır-

Kamudan emekliye ayrıldıktan sonra görev yaptığı Yakınoğu Üniversitesi’ndeki öğrencileriyle (2015).

‘Dişhekimliği, tıp, eczacılık, bu bölümlerde çok öğrenci almanın mantığı yoktur. Dişhekimliği hem sanattır hem de hekimlik. Bu da bu kadar artırılmış kontenjanlarla kazandırılmaz öğrenciye.’

Hiç uygun görmüyorum, iyi bir şey değil. Dişhekimliği, tıp, eczacılık, bu bölümlerde çok öğrenci almanın mantığı yoktur. Kendimden örnek vereyim; biz Ankara Üniversitesi’nin ilk öğrencileri olarak çok iyi yetiştik. Hastaların protezini biz yapardık, teknisyenler değil. Dişhekimliği eğitiminin böyle olması lazım. Dişhekimliği hem sanattır hem de hekimlik. Bu da bu kadar artırılmış kontenjanlarla kazandırılmaz öğrenciye.

60 yıla yakındır dişhekimliği camiasındasınız; özel olarak tercih ettiğiniz bir alan da değilmiş. Dişhekimliğiyle geçen 60 yılınızdan memnun musunuz?

Çok memnunum. Gençken, bahsettiğim gibi asker olmak istiyordum. Şimdi ise bir daha dünyaya gelsem dişhekimliği ve hukuk dışında bir şey istemem. Niye hukuk? Çok haksızlığa uğradım. Sonrasında davalar açtım, nihayetinde kazandım ama hukukun değerini de iyi anladığımı düşünüyorum.

Mesleğimi çok sevdim, her şeye rağmen herkeşe de tavsiye ediyorum. Dünyanın en güzel mesleklerinden biridir; hem bilim hem sanat. Ben böyle girdim böyle gidiyorum. ○

Kurucu Dekanı olduğu Kıbrıs Uluslararası Final Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi’nin açılışında KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, bakanlar ve Üniversite yetkilileriyle (Eylül 2021).

dılar; nihayetinde buranın da kurucu dekanı oldum.

Sizin sözünüze dönersen, oturmayı sevmiyorum, zaman zaman “Allahım benim canımı çalışırken al” diye dua ederim. Başka türlü zaman geçirmeyi bilmem. Ben fakülteye gideceğim, birileri bana bir şeyler soracak, öğrenciler yanıma gelecek... Ben bunlardan mutlu oluyorum.

Son yıllarda fakülte sayısında ve kontenjanlarda yapılan hızlı artış nasıl yorumluyorsunuz?

Seyhan Livaneli Öykü Yarışması birincisi meslektaşımız
Duysal Deneşici Tatlısu:

'Son cümle bile zihnimde belirir'

Sivas Dişhekimleri Odası Disiplin Kurulu Raportörü meslektaşımız Duysal Deneşici Tatlısu iki yıl önce düzenlenmeye başlanan Seyhan Livaneli Öykü Yarışması'nın ilkinde birincilik ödülünü kazandı. Edebiyatla yazar olarak tanışması Ankara Dişhekimleri Odası ve Türk Dişhekimleri Birliği'nin yarışmalarıyla başlayan Tatlısu'yla geçtiğimiz yıl yayımlanan kitabı Çember üzerine konuştuk. Tatlısu, öykünün nereye gideceği zihninde belirginleştikten sonra yazmaya başladığında hem daha kolay yazdığını hem de sonuçtan daha memnun kaldığını, ödül kazandığı Çember öyküsünün de bu şekilde ortaya çıktığını söylüyor.

Biraz kendinizden bahsedermisiniz?

1982'de Sivas'ta doğdum. Bütün eğitim hayatım da Sivas'ta geçti. Dişhekimliği Fakültesi'ni de Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde okudum ve 2005'te mezun oldum. Mezuniyet sonrası Ankara'da özel bir klinikte çalışmaya başladım. 10 yıl kadar orada çalıştıktan sonra Sivas'a döndüm ve Kamuda çalışmaya başladım. Halen de Sivas Ağız Diş Sağlığı Merkezi'nde çalışmaya devam ediyorum.

Fakülte yıllarında edebiyatla ilişkiniz var mıydı?

O yıllarda yoktu aslında. Ankara'da çalıştığım dönemde Ankara Dişhekimleri Odası'nın Kadın Komisyonu'nda görev alıyordum. 2014'te ADO bir öykü yarışması düzenledi. 'Benim Bir Hayalim Var - Ütopya' temalı bir yarışmaydı. Beni öykü yazmaya çağıran bu yarışma oldu. Turuncu adlı öykümü yazdım ama gönderip göndermemekte çok tereddüt ettim. Nihayetinde gönderdim. İy ki de göndermişim; değerlendirmelerden sonra ADO Genel Sekreteri **Neslihan (Sevim) Hanım** beni aradı ve Jüri Özel Ödülü'ne layık görüldüğünü söyledi. Yazdığım ilk öyküyle ödül almak beni hem şaşırttı hem de sevindirdi. Ardından yarışmaya katılan öykülerden oluşan bir kitapta öykümün yer alması benim için bir motivasyon kaynağı oldu.

Sonrasında yazmaya devam

ettiniz mi?

İki yıl sonra, 2016'da yapılan 'Göç' temalı öykü yarışmasına Siyah Su isimli öykümü yolladım. Yarışmanın temasını görür görmez gözümde **Aylan bebek** canlandı. Öykü yazarlar bilirler, bir öyküyü üzerinde düzeltmeler, değişiklikler yapmadan tamamlamak zordur. Ben bu öyküyü nün üzerinde neredeyse hiç düzeltme yapmadan tamamladım ve gönderdim.

Aylan bebeğe ilişkin o fotoğrafı hatırlarsınız; hem olayın kendisin-

den hem de onu taşıyan askerin yüz ifadesinden çok etkilenmişim. Bu duygu yoğunluğuyla yazdım. O öykü yarışmada birinci seçildi. O zaman Oda Başkanı olan **İlker Cebeci** aynı zamanda jüri üyesiydi. Jürinin hiç tereddüt yaşamadan bu öykü üzerinde birleştiğini aktarmıştı bana. Yine Kadın Komisyonunda da yüreklendirici yorumlar yapılmıştı.

Sonrasında da 'Cesaret' temalı yarışma geldi herhalde...

Evet, o yarışmaya katılan öyküler-

den derlenen bir de kitap hazırlandı ve o yıl Ankara’da yapılan TDB Kongresinde kitapta öyküsü yayımlanan yazarların katıldığı bir imza etkinliği düzenlendi. Diğer yazarlarla da sohbet etmiştik, benim için hoş bir anıydı. Dolayısıyla Seyhan Livaneli Öykü Yarışması’na giden süreç benim için tümüyle ADO ve TDB’nin yarışmalarıyla başlamış oldu.

Yarışmalar belki de hiç ortaya çıkmayacak bir potansiyeli harekete geçiriyor değil mi?

Kesinlikle. Ben ADO’nun o ilk yarışmasına öykümü göndermeseydim ya da gönderip de bir yankı bulmasaydım belki de devam etmeyecektim yazmaya.

Seyhan Livaneli Öykü Yarışmasına katılmanız nasıl oldu?

Yarışmanın duyurusunu kardeşim görmüş, bana yolladı, ‘buraya muhakkak bir öykü yaz ve gönder’ dedi. Epeyce de cesaretlendirdi beni.

Seyhan Livaneli de çok değerli bir yazar; **Zülfü**

Livaneli’nin 2009’da yitirdiğimiz kız kardeşi. Onun anısını yaşatmak ve yeni yazarlar ortaya çıkarmak üzere düzenlenen öykü yarışmasının ilki de 2020’de yapıldı.

O ilk yıl seçici kurulda çok önemli isimler vardı. Jüri Başkanı olan **Zülfü Livaneli** haricinde **Sunay Akın**, **Nebil Özgentürk**, **Mevsim Yenice**, **Barış İnce** ve **Zafer Köse** gibi birbirinden değerli isimler yer alıyordu.

Yarışma teması ‘Ötekileştirme’ydi. Konu üzerine detaylıca düşündüm ve kurguyla gerçeğin iç içe geçtiği ‘Çember’ adlı öykümü yazdım. Oldukça sade ama farklı bir öyküydü; dört karakter var, bu dört karakter birbirinden bağımsız konuşuyor ve bu konuşmaların birbirine çember gibi bağlandığı bir kurguyla ilerliyor.

Meslektaşımız Duysal Deneşici Tatlısu, Seyhan Livaneli Öykü Yarışması’nda Zülfü Livaneli’nin elinden ödül almasını hayatının en gurur duyduğu anı olarak aktarıyor.

Öykünüzü gönderirken iddialı mıydınız?

Öyküme güvenerek yolladığımı söyleyebilirim. Böyle bir jürinin önüne alelade bir çalışmayla gitmemek gerekiyordu. Gerçekten çalıştım

öykünün üzerinde ama 600’e yakın öykü arasından birinci seçileceğimi tahmin etmiyordum tabii. Sonradan öğrendim ki bu tür yarışmalara edebiyatla daha haşır neşir olan, çeşitli mecralarda yazmakta olan insanlar katılmış çoğunlukla. Burada birinci seçilmek gerçekten sürpriz oldu.

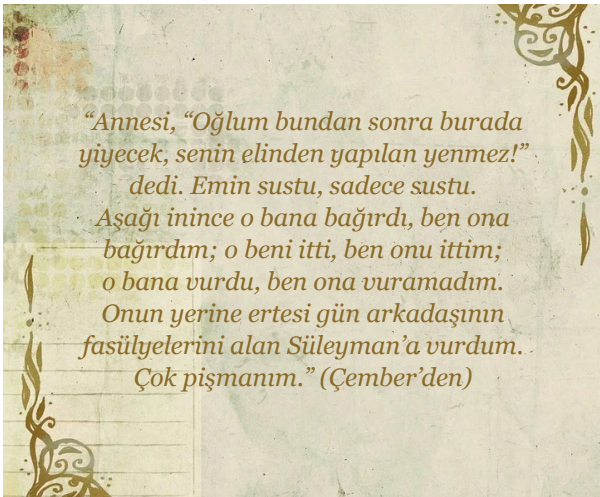
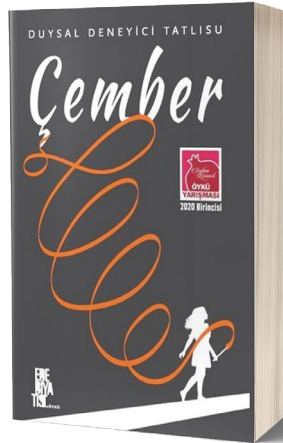
Ödülü de Zülfü Livaneli’nin elinden aldınız...

Evet, çok güzel bir ödül töreni yapıldı. Livaneli orkestrası vardı, Zülfü Livaneli bir konuşma yaptı. Seyhan Livaneli’nin Nar adlı bir romanı var.

Ödül heykelciği de bu romanın adından esinlenen bir biçime sahip. Ben de bu heykelciği sahnede Zülfü Livaneli’den alma onuruna erişmiş oldum. Hayatımın en gurur duyduğum anıydı sanırım. Çocukluğumdan beri müziklerini dinlediğim, kitaplarımı okuduğum, çok büyük bir isim Livaneli. Kitabımın arka kapak yazısını da yazarak benden desteğini esirgemedi, minnettarım.

Sanatla uğraşan çok sayıda hekim ve dişhekimi biliyoruz. Kendinizden de yola çıkarsanız nasıl yorumluyorsunuz bunu?

Bir söz vardır bilirsiniz; ‘tıp fakültesinden her şey çıkar, arada doktor da çıkar’ diye... Benim edebiyatla ilgim yakın yıllara kadar sadece okur düzeyindedi. Meslek yaşamı ilerledikçe kendine başka bir pencere açmak istiyor belki de insan. Mesleğe başladığımdan beri başka bir uğraş arıyordum zaten...

Edebiyat dışında bir ilgi alanınız var mı?

Ankara'dayken heykelle ilgilendim. Öğrenmeye çalıştım, biraz da yaptım. Dişhekimliği eğitiminde manipülasyonun da yeri var biliyorsunuz; çok da yabancıysı olduğum bir şey değildi. Onun dışında bir dönem latin danslarıyla da ilgilendim.

Edebiyatla okur olarak ilişkiniz nasıl, kimlerden hoşlanırsınız?

İlk sırada **Sabahattin Ali** gelir, tekrar tekrar kitaplarını elime alıp okurum diyebilirim. Livaneli, **Pınar Kür**, **Stafan Zweig** severim. Meslektaşımız **Solmaz Kamuran**'ın bütün kitaplarını çok beğendim. Yine öykücü olarak **Haldun Taner** tabii, çok severim. Lise yıllarında **Bekir Büyükarkın**'ın tarihi romanlarını da çok okuduğumu hatırlarım. Yakın dönemden en çok sevdiğim yazar da **Mine Söğüt**.

Masanın başına oturduğunuzda kolay yazar mısınız, yoksa kurguya çok zaman harcamak zorunda kalır mısınız?

Yazacağım şey baştan sona kafamda canlandığı zaman çok kolay oluyor işim. Oturduğumda son cümle bile zihnimde oluyor; öyle olunca da öykü akıp gidiyor, hızla yazabiliyorum. Aksi taktirde, tam oturtamamışsam hikayeyi, hem çok uğraştırıyor hem de çok içime sinen bir şey çıkmıyor ortaya.

Mesela 'Siyah Su' çok hızlı yazdığım bir öykü oldu, kitabımda yer alan 'Cenaze' öyküsü de öyle. Çok az değişiklik yaptım, son cümle bile kafamdaydı başlarken. Bunlar çok hızlı akan öyküler oldu. Öbür türlü ağır aksak ilerliyor ve çoğunlukla da yarım kalıyor.

Birincilik ödülü olarak öykülerinizin bir araya getirildiği Çember adlı kitabınız yayımlandı. Hazır mıydı öyküleriniz?

Tamamlanmış öykülerim vardı zaten, bir kısmını

da yarışmadan sonra yazdım. O kitap üzerinde epey çalıştık, bir seneye yakın sürdü baskıya hazırlanması. Editörlüğünü de yazar Zafer Köse yaptı, birlikte titiz bir çalışma yaptık. Sonuçta 11 öykümün yer aldığı içime sinen bir kitap ortaya çıktı.

Çember'deki öykülerinizin ortak temaları neler?

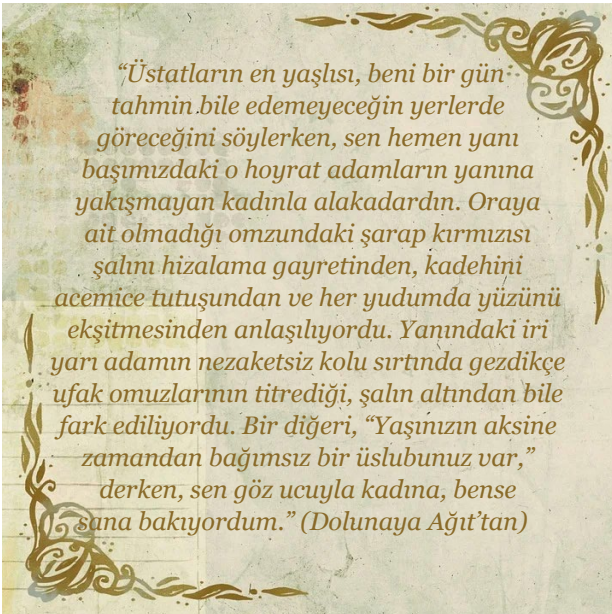
Öykülerim genel itibariyle toplumsal sorunlarla ilgili. Kadına şiddet, gelir adaletsizliği, yoksulluk vb. Okuyanlarla konuştuğumda öykülerde yer alan sorunların hayatta bir karşılığının olduğunu ifade ediyorlar. Özellikle Siyah Su, Çöp, Cenaze ve Çember bu anlamda öne çıktı.

Sonrasında bir amaca yönelik olmadan da yazmaya devam ediyor musunuz?

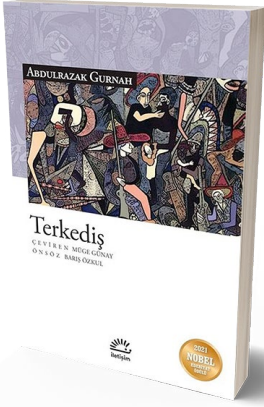
Şu anda edemiyorum, üç aylık bir bebeğim var! Kafamda olgunlaşan fikirler var ama yazılmayı bekliyorlar. Biraz zaman ayırmam lazım, ilk fırsatta yazmaya başlayacağım inşallah.

Gözünüz aydın. Küçük bir şehirde yaşıyor olmak edebiyat dünyasıyla ilişkiyi zayıflatıyor mu?

Küçük şehirde çok daha fazla zamanınız oluyor, o açıdan olumlu ama birçok şeye de erişemiyorsunuz. Kitap fuarları oluyor, katılmam çok zor. Belki büyük kentte olsam çok daha aktif olabilirdim. Mesela **17 Mart'ta İstanbul'da** Seyhan Livaneli Öykü Yarışması'nın üçüncüsünün ödül töreni yapılacak. Geçen sene pandemiden dolayı yapılamamıştı. Benim de kitabımın imza etkinliği olacak orada. Kozyatağı Kültür Merkezi'nde yapılacak; edebiyata ilgili meslektaşlarımı bekliyorum.

Abdulrazak Gurnah

İletişim Yayınları
Çev.: Müge Günay
331 s. / 1. baskı 2016

Terkediş

2021 Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan Tanzanyalı yazar Abdulrazak Gurnah'ın ilk romanı Terkediş, modern dünya edebiyatında sömürgecilik sonrası dönemde yazılmış en parlak romanlardan biri. Terkediş, kolonyalizmin bireysel ve siyasal düzlemdeki sonuçlarını üç neslin birbirine örülmüş hikâyeleri üzerinden anlatan bir insanlık epiği. Gurnah, Terkediş'te uygarlığın eşliğinde ufalanan bir ülkeyi, ülkeden göçenlerin yakasını bırakmayan suçluluk duygusunu, yurtsuzluğu, kalanların üzerine çöken karanlığı, din ve geleneğin şaşmaz bir süreklilikle muhafaza ettiği

değerleri ve yok ettiği aşkları anlatmakta. 1899'da çölde yolunu kaybeden ve yaralı halde Doğu Afrika sahilindeki bir şehre varan İngiliz seyyah Martin Pearce, bölge esnafından Hasanali'nin ve güzeller güzeli kardeşi Rehana'nın yardımıyla hayata döner. Pearce ile Rehana'nın hikâyesini üç kuşağın ortak yazgısına bağlayan Gurnah, nesnel ve sahici anlatısı etnik-ulusal kimliklerin ötesinde bir kimliğin mümkün olduğu yeni bir edebiyatın ve dünyanın habercisi. "Gurnah, Terkediş'te çöküşü yeni bir şafağa dönüştürmeyi başarıyor." Adam Mars Jones (*Tanıtım Bülteninden*)

Emrah Safa Gürkan

Kronik Kitap
400 s.
1. baskı Ocak 2022

Ezberle Yaşayanlar

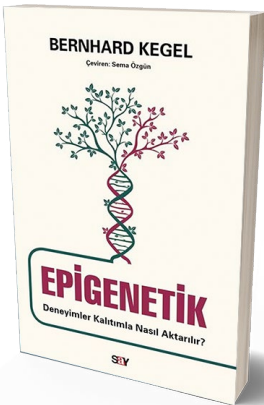
Vazgeçemediğimiz Alışkanlıklarımızın Kökenleri

"Özgünlük" ve "yeni"nin sürekli övüldüğü bir çağda, detaylarda ne kadar ayrırsak da, temelde birbirimize çok benziyoruz. Bizden önceki nesillerden de o kadar farklı değiliz. Teknolojinin ve modernitenin getirdiği tüm yeni imkânlarla rağmen birçok alışkanlığımızdan vazgeçemiyoruz. Benzer durumlarda benzer tepkiler gösteriyor, âdetta ezberle yaşıyoruz.

Gözlemlenmenin, sorgulamanın, tutarlı fikirler geliştirmenin sancılı sürecine katlanmaktansa reklamvari sloganlarla özgünlüğü yakalayabileceğimizi sanıyoruz. Ve sonunda her tembel öğrenci gibi sınıfta kaldığımızda hocayı suçluyoruz.

İşte Ezberle Yaşayanlar, bir türlü vazgeçemediğimiz alışkanlıklarımızın tarihî arka planıyla birlikte antropolojik, sosyolojik ve psikolojik kökenlerini irdeliyor.

Bizim gibi olmayanlara neden tahammül edemiyor, yabancıdan ve farklıdan neden korkuyoruz? İnsanları niçin konuşma tarzına göre yargılıyor, argo kullananlara ya da aksanlı konuşanlara niçin yukarıdan bakıyoruz? Son elli yılda birçok hak edindikleri halde kadınlar neden erkeklerden farklı meslekler tercih etmekte ısrar ediyor? Bunca bilimsel gelişmeye rağmen neden hâlâ fala ve büyüye inanıyoruz? (*Tanıtım Bülteninden*)

Bernhard Kegél

Say Yayınları
Çev.: Sema Özgün
384 s. / 1. baskı Ocak 2022

Epigenetik

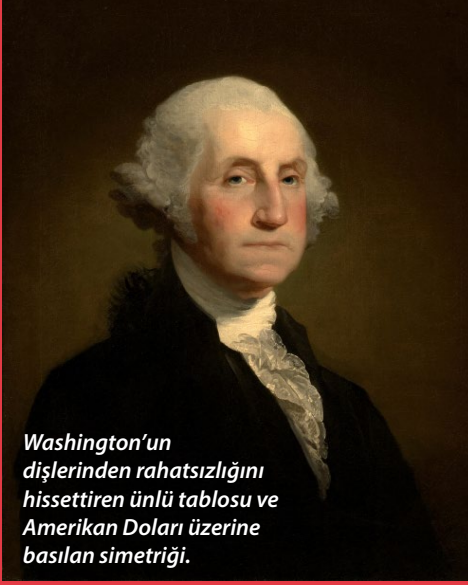
Deneyimler Kalıtımla Nasıl Aktarılır?

Doğuştan gelen özelliklerin "gen" denen aktif DNA dizilimleriyle kuşaktan kuşağa aktarıldığını biliyoruz. Fakat bilim insanları yakın zaman içerisinde, sonradan kazanılan özelliklerin de kuşaktan kuşağa aktarılabilirliğini keşfettiler. Gelgelelim, tuhaf bir şey vardı: Sonradan kazanılan bu özellikler DNA dizilimlerinde bir değişikliğe yol açmıyor ama yine de sonraki kuşaklara aktarılabilirdi. Çok geçmeden DNA dizilimleriyle bağlantılı ikincil enformasyon yapıları keşfedildi. Epigenetik sözcüğü işte bu

yapıları ifade ediyor. Bu epigenetik "programlar", genleri, hatta bir kromozomun tamamını "açıp kapatabiliyor", çevre ile genom arasında ara halka görevi yapıyor.

Bernhard Kegél epigenetiğin sonuçlarını etraflıca ve ustaca betimliyor. Biyolojide etkileyici bir paradigma değişimine tanık olacaksınız.

"Bernhard Kegél hücre çekirdeğinin içinde olup bitenleri öyle iyi anlatıyor ki, biyoloji bilmeyenler bile konuyu anlayabiliyor." Spiegel online (*Tanıtım Bülteninden*)

Washington'un dişlerinden rahatsızlığını hissettiren ünlü tablosu ve Amerikan Doları üzerine basılan simetrisi.

George Washington'un ıstırabı

Bir gün elinize 1 Amerikan Doları geçerse üzerinde bulunan Amerika'nın ilk başkanı **George Washington**'un resmine dikkatlice bakın. Bakın... Ne görüyorsunuz? Bir şey göremediniz mi? Biraz ipucu vereyim. Yanaklarına, çene çıkıntılılarına bakın. Washington'un yüz yapısının özellikle çene yapısının, dudaklarının normalden biraz daha farklı olduğunu göreceksiniz. Şimdi bu farklılığın nereden kaynaklandığını söyleyeceğim. Ama önce parayı biraz daha yaklaştırın, yaklaştırdığımızda sadece görme değil duyma duyunuzda devreye girecek. Yaklaştırın, evet, biraz daha... Duyuyorsunuz değil mi? Duyduğunuz sesler kölelerin, hayvanların sesleri. Siz 1 doların ön tarafında George Washington'un resmine bakarken arkadan duyduklarınız ve duyacaklarınız bu resmin arkasında yaşananlardır. O zaman o seslerin geldiği zamana gidelim ve bu dünyanın en ünlü portrelerinden biri olan bu portrenin yapılış hikâyesini anlatmaya başlayalım.

İskoçya'dan Amerika'ya göç eden bir ailenin oğlu olan ressam **Gilbert Stuart**, 1796 yılında bir ahırdan bozma atölyesinde şövalesinin başına geçtiğinde, karşısında yalnızca boş bir tuval değil Amerika Başkanı George Washington da vardır. O gün başlayacağı portrenin daha sonra dünyanın en ünlü portreleri arasında yer alacağını elbette bilmiyordu.

1796 tarihli ünlü tabloyu yapan İskoç ressam Gilbert Stuart'ın otoportresi.

Ünlü portrenin hikayesi

Ressam Stuart, portre resimleri ile isim yapmış ama borçları olan bir ressamdır. Borçlarını Washington'un portresini yaparak kazanacağı parayla ödemeyi düşünmektedir. Ama tuvalin karşısına George Washington'u nasıl oturtacaktır? Bunu gerçekleştirmek için araya araçlar sokar. Hatta asıl en önemli kişiye Washington'un karısı **Martha Washington**'a ulaşır. Ona da bir portre yapma sözü vererek ikna eder. Böylece Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'nı tuvalinin karşısına oturtur.

Stuart, tam resme başlayacaktır ki başkanın yüzünde bir anormallik olduğunu fark eder. Daha doğrusu Başkan, huzursuz bir şekilde ağzını dudaklarını oynatıyordu. Stuart, başkana ne olduğunu sorduğunda huzursuzluğun, gerginliğin, ıstırabın nedenini öğrenir. Washington'u gergin yapan ağzına tam oturmamayan protezleridir. Oturmamakla kalmayıp, baskı sonucunda başkanın ağzının şeklini şemalini değiştirmiş, dudaklarını öne doğru itmiştir. Stuart, resime başlamak için olaya el koyar, yüzdeki bu çıkıntılı ve bozuklukları yok etmek için kendince bir çözüm bulur, pamuk koyar.

George Washington'un yirmili yaşların başlarından ölene kadar dişleriyle başı hep derttedir. Bu

* Şair, yazar. *Aşk-ı Salacak, Küçük Bir Ada'nın Not Defterinden Bolaman, Balkondan Düşen* L Hazinedar'ın yayımlanmış kitaplarıdır.

yüzden asık suratlı, çok konuşmayan bir kişi gibi tanınmıştır. Dişlere tekrar döneceğiz, şimdi öncelikle ressam Gilbert Stuart'a resmi bitirtelim, çünkü Başkan gerçekten çok gergin... Biz ne söylersek söyleyelim ya da ne yaparsak yapalım, bu portre hiçbir zaman bitmez! Nedeni ve sonrasında yaşananlar şöyledir; portre yapılırken Washington, Stuart'tan portreyi bitirince kendisine vermesini söyler. Stuart, bunu reddeder. Başkan Washington bunun üzerine kalkar ve kızgınlıkla çıkar gider. Olan Martha'nın yapılacak olan portresine olur. Martha'nın portresi Stuart tarafından hiç yapılamaz. George Washington'un portresi de yarım kalır.

Ressam Stuart'ın resimden ayırlamamasının nedeni resmi kopyalayarak daha çok para kazanma isteğidir. Öyle de olur! Bu portreyi yüzün üzerinde kopyalar her birini 100 Dolardan satar. Bu nedenle bu portre "100 dolarlık resim" diye adlandırılır; ta 1831 yılında ABD'nin en önemli kütüphanelerinden **'Boston Athenaeum'** tablonun orijinalini satın alıncaya kadar. Bu tarihten sonra "Athenaeum Portresi" olarak adlandırılır.

1 Amerikan Doları üzerindeki resmin hikâyesini anlattım. Ama o paradan köleler ve hayvanlar bizim hikâyemizi anlatmayı unuttun diyorlar. Unutmadım! Onların hikâyesini anlatmak için yine George Washington'un ağızına bakmamız lazım!

Bahsettiğimiz gibi George Washington, yaşamı boyunca dişlerinden mustarıptır. Daha yirmili yaşlarda dişlerinin dökülmesiyle beraber onun da protez dişli ıstıraplı hayatı başlar. O zamanlarda protezler, fildişinden ve diğer hayvanların dişinden, hatta metallere yapılmaktadır. Ha, bir de kölelerin dişlerinden!

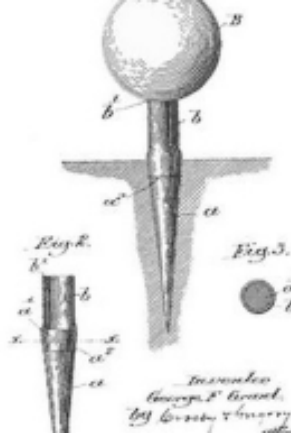

George Washington'un Mount Vernon'da bulunan protezi.

Washington'un protezi tahta mıydı?

Washington Başkan olduğunda ağızda ona ait tek bir diş kalmıştır. Derler ki; dişlerinin dökülme nedeni Brezilya kestanesini çok sevmesi, çiçek ve sıtma tedavisi için ona çinko oksit verilmesidir. Yaşamı boyunca dört dişhekimi olur. Dört tane de protez yapılır. Bir ara dişlerinin tahta olduğuna dair dedikodular da dolaşır. Bu dedikodunun nedeni 'Madeira Şarabı'nı çok sevmesidir. Çünkü bu şarabın mayalanması için özel bir yöntem uygulanır. Madeira diğer şaraplara göre daha koyudur. Protez yapımında kullanılan, özellikle fildişlerinin üzerinde kılcal kırıklara şarap nüfuz eder, zamanla koyulaşır ve kahverengine dönüşmeye başlar. İşte bundan dolayı yıllarca Washington'un dişleri daha doğrusu protezleri tahtadan yapılmış sanılır.

Çeşitli zamanlarda tedavi olduğu bu dört dişhekimide kendi yöntemlerine göre protezler yaparlar. Söylediğim gibi kimi fildişinden kimi inekten, atlar-

Harvard Üniversitesi'nin ilk siyahi öğretim üyesi olan George Franklin Grant 'yassı damak' adını verdiği bir protez geliştirdi ve patentini aldı.

dan, kimi su aygırından ve kimi de kölelerden...

Kölelerin dişlerinden protez yapma işi Fransız kökenli dişhekimi **La Mayeur** tarafından gerçekleştirilir. Hem de ödeme yapılarak. Bu ödemeler, Washington'un mektuplarında vardır. Washington, kölelerin dişlerini kullanmaktan hiç memnun olmaz. Mutsuzluk ve memnuniyetsizliğinin nedeni protezlerin problemlili olması değil, bir beyaz olarak, bir kölenin dişlerine mecbur kalmasıdır. Washington Başkan olduğunda ilk Kongre açılış konuşması en kısa açılış konuşması olarak tarihe geçer. Yalnızca 135 kelimedenden oluşur. Çünkü ağızdan protezin düşeceği korkusu vardır. Bu korku onda protez kullandığı ilk günden beri hep vardır.

Her ne kadar Amerikalılar kölelik konusunda ona pek laf getirmeseler de protezleri için kölelerden diş satın

alması onun kölelik konusunda ne düşündüğünü bilmemiz için yeterlidir. Washington öldüğünde çiftliğinde 317 kölesi vardı.

Kölelik konusunda karnesi zayıf olan George Washington'un ölümünden yaklaşık 100 yıl sonra başka bir George dişhekimliğinde devrim yaratarak damak protezini bulur: **George Franklin Grant**, Harvard Üniversitesi'nden mezun ikinci siyahi ve ilk siyahi profesördür. Ha, unutmadan; George Benjamin Grant, aynı zamanda kaçak bir köle çocuğudur. ○

KAYNAKLAR

- Sun, Jed Kirschbaum / The Baltimore (27 Ocak 2005). "George Washington'in takma dişleri tahta değil" /msnbc.com .
- Ferryfarmandkenmore (2017-05-18). "George Washington'ın Zahmetli Dişleri"/ Yaşamlar ve Miraslar/2021-02-06
- "George Washington'un takma dişleri kölelerinden mi geldi?: Kanıtlara, bu kanıtlara verilen yanıtlara ve tarihin sınırlamalarına bir bakış"/ washingtonpapers.org/2020-09-26

Sürekli Dişhekimliği Eğitimi Kredilendirilmiş Soruları

Soruların yanıtlarını en geç **4 Mart 2022** tarihine kadar SDE Yüksek Kurulu Kızılırmak Mah. 1446. Cad. Alternatif İş Merkezi No: 12/38 Çukurambar Çankaya / Ankara adresine mektupla, 0.312.430 29 59'a faksla ya da tdb@tdb.org.tr adresine e-mail ile gönderen meslektaşlarımızdan en az 7 soruyu doğru cevaplayanlar 6 SDE kredisi almaya hak kazanacaklardır.

1 Radyografisinde alttaki sürekli dişlerin kök 2/3'leri geliştiği halde süt dişlerinin köklerinde rezorbsiyon olmayan ve çift diş dizisi gözlenen 12 yaşındaki bir olguda hangi durumdan şüphelenilmelidir?

- [a] Hipertroidizm
- [b] Folikül defektleri
- [c] Cleidocrenal dysostosis
- [d] Çapraşıklığa bağlı erupsiyon yolunun engellenmesi
- [e] Sürme kistleri

2 Hangisi hareketli apareyle elde edilen hareket tipidir?

- [a] Paralel hareket
- [b] Tork hareketi
- [c] Eğilme hareketi
- [d] İntrüzyon hareketi
- [e] Hepsi

3 Aşağıdaki kanal aletlerinden hangisi kanal seyrini takip etmek için kullanılan, dikensiz, düz, yapıda kanal aletidir?

- [a] K tipi file'lar
- [b] Headstroam file'lar
- [c] Broach (tirnerf)
- [d] Reamer
- [e] Miller sondu

4 Hangisi sıklıkla otojen greft alma bölgelerinde biri değildir?

- [a] Simfizis bölgesi
- [b] Ramus bölgesi
- [c] Cranial bölge
- [d] Tüber bölgesi
- [e] Ayak topuğu bölgesi

5 Kompozit dolgular içine katılan inorganik katkı maddeleri

- [a] Polimerizasyon büzülmesini azaltır
- [b] Kompozitin rengini sağlar
- [c] Kompozitin şeffaflığını sağlar
- [d] Kompozite yarı şeffaflık verir
- [e] Hepsi

6 Aşağıdakilerden hangisi akut dişeti hastalıklarından biri değildir?

- [a] Akut Nekrotizan Ülseratif Gingivitis (ANUG)
- [b] Akut Herpetik Gingivitis
- [c] Dişeti Absesi
- [d] Perikoronitis
- [e] Agresif periodontitis

7 Aşağıdakilerden hangisi baş-boyun radyoterapisi sonrası oluşan komplikasyonlardan birisi değildir?

- [a] Mukositis.
- [b] Xerostomia.
- [c] Servikal çürükler.

- [d] Osteoradyonekroz.
- [e] Dilde parestezi.

8 Posterior dişlerde ara yüz çürüğünü tespit etmede en etkili metot aşağıdakilerden hangisidir?

- [a] Transillüminasyon.
- [b] Bitewing radyograf.
- [c] Paralel teknikle alınan radyograf.
- [d] Ayna ile yapılan klinik muayene.
- [e] Donovan metodu ile alınan radyograf.

9 Streoid tedavisi gören hastalarda oral belirtiler nelerdir?

- [a] Kandidiazis
- [b] Rekürrent aftöz stomatit
- [c] Herpes simplex virüs enfeksiyonu
- [d] Dilde yanma
- [e] Hepsi

10 Hangisi relaps nedeni değildir?

- [a] Heredite
- [b] Büyüme ve gelişimin beklenenden kısa sürmesi
- [c] Alışkanlıkların ortadan kaldırılmaması
- [d] 20 yaş dişleri
- [e] Fonksiyonel okluzyon kriterlerinin tedavi sonunda sağlanmamış olması

SDE YANIT FORMU (Doğru yanıtı lütfen daire içine alınız):

Adı Soyadı : ..... İmzası: .....

TC Kimlik No : .....

Adresi : .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
189. sayının yanıt anahtarı:									
B	D	D	E	B	E	C	D	B	D